Made with Xodo PDF Reader and Editor

<u>አዋጅ ቁጥር .....2016 ዓ.ም</u>

<u>የአጠቃላይ ትምህርት አዋጅ</u>

ትምህርት ከሰው ልጅ መብቶች በዋናት የሚጠቀስ እንደመሆኑ መጠን ይህ መብት በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ ሕገ-መንግሥት ድንጋጌዎች ዕውቅናና ትኩረት የተሰጠው ቢሆንም የትምህርት ጥራትን እና ተደራሽነትን እንዲሁም ፍትሃዊነትን ለማረጋገጥ አስቻይ ሁኔታን የሚፈጥር ህግ ባለመኖሩ፤

በሕገ-መንግሥቱ፤ ሀገራችን በተቀበለቻቸው የተለያዩ ዓለም አቀፍ ስምምነቶችና በቀረጸችው ፖሊሲ አጠቃላይ ትምህርት ለሁሉም ዜጎች በፍትሐዊነት ተደራሽ መሆኑን የማረጋገጥ ኃላፊነት የመንግሥት በመሆኑ፣

የትምህርትን ጥራት፣ አግባብነትና ፍትሐዊነት በተለይም የትምህርት ደረጃን የማውጣት ሃላፊነት የፌዴራል መንግስቱ በመሆኑና ይህንም ለማስፈጸም ሕግ ማውጣት በማስፈለጉ፣

የትምህርት አስተዳደርን ባልተማከለ አሠራር በማዋቀር መንግሥት፣ ጎብረተሰቡና ሌሎችም ባለድርሻ አካላት ለትምህርት ልማት ተገቢውን እገዛ ማድረግ እንዲችሉ የሚያበቃ የሕግ ማዕቀፍ በማስፈለጉ፣

አጠቃላይ ትምህርትን የሚመለከቱ የተበታተኑ ሕጎችና ደንቦች የነበሩ ቢሆንም መንግሥት በሚከተለው የትምህርት ልማት አቅጣጫ ተቃኝቶ የወጣ ሁለንተናዊ የአጠቃላይ ትምህርት ሕግ የሌለ በመሆኑ፣

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ ሕገ መንግሥት አንቀጽ 55 (1) መሠረት የሚከተለው ታውጇል፡፡

<u>ክፍል አንድ</u>

<u>ጠቅላላ ድንጋጌዎች</u>

1. **<u>አጭር ርዕስ</u>**

ይህ አዋጅ “ የአጠቃላይ ትምህርት አዋጅ ቁጥር _____/2016” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

2. **<u>ትርጓሜ</u>**

Made with Xodo PDF Reader and Editor

የቃሉ አገባብ የተለየ ትርጉም የሚያሰጥ ካልሆነ በስተቀር በዚህ አዋጅ ውስጥ፡-

1/ “ዕውቅና” ማለት በዚህ አዋጅና በሌሎች አግባብነት ባላቸው ሕግጋት፣ የተቀመጡትን መስፈርት ላሟሉ የትምህርት ተቋማት የሚሰጥ የብቃት ማረጋገጫ ምስክርነት ነው፡፡

2/ “ቢሮ” ማለት በኢ.ፌ.ዴ.ሪ ህገመንግስት አንቀጽ 47 መሰረት የተቋቋሙ ክልሎች ትምህርት ቢሮዎች ሲሆኑ በተቋቋሙበት ቻርተር መሰረት የከተማ አስተዳደር የሆኑ የአዲስ አበባና የድሬዳዋ ከተማ አስተዳደር ትምህርት ቢሮዎችን ይጨምራል፡፡

3/ “ተጓዳኝ ትምህርት” ማለት መደበኛውን ሥርዓተ ትምህርት ለማጠናከር በክፍልና ከክፍል ውጭ ከአካባቢ ሁኔታዎች ጋር እየተገናዘበ በተጨማሪነት የሚሰጥ ትምህርት ነው፡፡

4/ “የሥርዓተ ትምህርት ማዕቀፍ” ማለት የሥርዓተ ትምህርቱን ዓላማ፣ መርሆዎች፣ ግቦች፤ መርሐ ግብሮችና የትምህርት ዕርከኖች ያካተተ መሪ ሰነድ ነው፡፡

5/ “የትምህርት ተቋም” ማለት በዚህ አዋጅ ወይም አግባብ ባላቸው ሌሎች ሕግጋት መሠረት ተመሥርቶ ትምህርትና ሥልጠና የሚሰጥበት ተቋም ነው፡፡

6/ “አጠቃላይ ትምህርት” ማለት የቅድመ አንደኛ ደረጃ፣ የአንደኛ ደረጃ፤ የመካከለኛ ደረጃና የሁለተኛ ደረጃ ትምህርት መርሐ ግብር ሲሆን፤ የጎልማሶች ትምህርትን ያካትታል፡፡

7/ “መንግሥት” ማለት እንደነገሩ ሁኔታ የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ መንግሥት ሲሆን በሕገ-መንግሥቱ መሠረት የፌዴራሉ መንግሥት አባል የሆነ ብሔራዊ ክልላዊ መንግሥትንም ይጨምራል፡፡

8/ “አካትቶ ትምህርት” ማለት ልዩ ፍላጎት ያላቸው ተማሪዎች ባለባቸው ጉዳት ወይም የመማር ችግር ለመገለልና መድልኦ የተጋለጡ ተማሪዎች አስፈላጊው ድጋፍ እየተሰጣቸው ከጉዳት ከሌለባቸው ጋር አብረው እንዲማሩ የሚደረግበት ስልት ነው፡፡

9/ “ሚኒስቴር ወይም ሚኒስትር” ማለት እንደ ቅደም ተከተሉ የትምህርት ሚኒስቴር ወይም የትምህርት ሚኒስትር ነው፡፡

10/ “የመንግሥት ያልሆነ የትምህርት ተቋም” ማለት በግል ድርጅቶች፣ በሲቪል ማኅበራት፣ ሃይማኖት ተቋማት ባለቤትነት፤ በማኅበረሰብ፣ ወይም በሌሎች አግባብ

Made with Xodo PDF Reader and Editor

ባላቸው አካላት በዚህ አዋጅና አዋጁን ለማስፈፀም በሚወጡ ደንቦችና መመሪያዎች መሠረት የተመሠረቱ የትምህርት ተቋማት ናቸው።

11/ "ቅድመ እውቅና" ማለት በዚህ አዋጅና በሌሎች አግባብነት ባላቸው ሕግጋት ላይ ከተቀመጡት መስፈርት መሀል ቢያንስ ሰማንያ አምስት ከመቶ ላሟሉና እስከ ቀጣዩ አንድ ዓመት ድረስ የቀረውን አስራ አምስት በመቶ ሊያሟሉ ይችላሉ ተብሎ ለታመነባቸው የትምህርት ተቋማት የሚሰጥ የብቃት ማረጋገጫ ጊዜያዊ ምስክርነት ነው።

12/ "ክልላዊ" ማለት በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ ሕገ-መንግሥት አንቀጽ 47 የተመለከተ ክልላዊ መስተዳደር ሲሆን የአዲስ አበባና የድሬዳዋ ከተሞችን ይጨምራል።

13/ "ተማሪ" ማለት በትምህርት ቤቶች ወይም በመምህራን ሥልጠና ተቋማት በመደበኛ ወይም መደበኛ ባልሆነ ትምህርት ለመማር ተመዝግቦ በትምህርት ተቋሙ ደንብና መመሪያ መሠረት ትምህርቱን በመከታተል ላይ የሚገኝ ሰው ነው።

14/ "መምህር" ማለት በአጠቃላይ ትምህር ዘርፍ በትምህርት ሙያ በብቃት የሠለጠነና በማስተማርና በማሠልጠን ሥራዎች የተሰማራ ባለሙያ ሆኖ በመምህራን ትምህርት ኮሌጆች ውስጥ ተቀጥረው የሚያገለግሉ መምህራንን ይጨምራል ።

15/ "የጎልማሶች ትምህርት" ማለት ይዘቱና የትምህርት አሰጣጡ ዘዴ መደበኛ በሆነው ወይም ባልሆነው መንገድ ቢሆንም ጎልማሶች ችሎታቸውን ለማዳበር፣ ዕውቀታቸውን ለማበልጸግ ወይም የቴክኒክና የሙያ ብቃታቸውን ለማጎልመስ በታቀደ መርሐ ግብር በመደበኛ፤ በማታና በርቀት የትምህርት አሰጣጥ ውስጥ የሚያልፉበት የትምህርት አሰጣጥና አቀባበል ሂደት ነው።

16/ "መደበኛ ትምህርት" ማለት በመንግሥት ወይም ዕውቅና ባገኙ ሌሎች የአጠቃላይ የትምህርት ተቋማት አማካይነት ታቅዶ በቋሚነት የሚከናወንና የሀገሪቱ ትምህርት ሥርዓት አካል የሆነና በተለያዩ ዘዴዎች የሚሰጥ መርሐ ግብር ነው።

17/ "መደበኛ ያልሆነ ትምህርት" ማለት ለመደበኛ ትምህርት በተጨማሪነት፣ በአማራጭነት ወይም በማሟያነት እንዲቀርብ ታቅዶ ተማሪዎች ቀጣይነት ያለው ተለማጭ የሆነና የዘለቄታ ትምህርት የሚያገኙበት ሂደት ነው።

18/ "ተለማጭ" ማለት ከተጨባጭ ሁኔታዎች ጋር እንዲስማማ ተደርጐ የሚተገበር የአሠራር ስልት (ዘዴ) ነው።

Made with Xodo PDF Reader and Editor

19/ “የመንግሥት ትምህርት ቤቶች” ማለት በፌዴራል ወይም በክልል መንግሥት ባለቤትነት የሚቋቋሙና የሚተዳደሩ የትምህርት ተቋማት ናቸው፡፡

20/ “የግል ትምህርት ቤቶች” ማለት በግለሰብ ባለሀብቶች ወይም በንግድ ማኅበራት ባለቤትነት የሚቋቋሙና የሚተዳደሩ የትምህርት ተቋማት ናቸው፡፡

21/ “የሲቪል ማኅበራት ትምህርት ቤቶች” ማለት ለትርፍ ባልተቋቋሙ ድርጅቶች የተመሠረቱና መንግሥት ባወጣው ስታንደርድ መሠረት ሴኩላር ትምህርት የሚሰጡ ተቋማት ናቸው፡፡

22/ “በሃይማኖት ተቋማት ባለቤትነት የሚቋቋሙ ትምህርት ቤቶች” ማለት በተለያዩ የሃይማኖት ተቋማት የተመሠረቱና መንግሥት ባወጣው ስታንደርድ መሠረት ሴኩላር ትምህርት የሚሰጡ ተቋማት ናቸው፡፡

23/ “ዓለም አቀፍ ትምህርት ቤቶች” ማለት ኢትዮጵያ ውስጥ ተቋቁመው ወይም ተመዝግበው በሌላ ሀገር ሥርዓተ-ትምህርት መሠረት የትምህርት አገልግሎት የሚሰጡ ተቋማት ናቸው፡፡

24/ “በውጭ ሀገር የኢትዮጵያ ማኅበረሰብ ትምህርት ቤት” ማለት በውጪ ሀገር በሚኖሩ ኢትዮጵያውያን ወይንም ትውልደ ኢትዮጵያውያን ተቋቁሞ በኢትዮጵያ ሥርዓተ ትምህርት መሠረት የትምህርት አገልግሎት የሚሰጥ ተቋም ነው፡፡

25/ “በኢትዮጵያ የውጭ ሀገር ማኅበረሰብ ትምህርት ቤት” ማለት በኢትዮጵያ የሚኖሩ የውጭ ዜጎች ልጆቻቸውን በሀገራቸው ሥርዓተ ትምህርት ለማስተማር የሚያቋቁሙት ትምህርት ቤት ነው፡፡

26/ “ለመልካም ጸባይ ተቃራኒ የሆኑ የንግድ ስራዎች” ማለት ማናቸውም የንግድ ስራ ሲሆን እንደ ጫት ማስቃም፣ ሺሻ ቤቶች፣ መጠጥ ቤት የቀንና የምሽት ጭፈራ ቤት ንግዶችን ያጠቃልላል፡፡

27/ “አንኳር ትምህርት” ማለት ከመሠረታዊ ትምህርቶች ውስጥ ሌላውን ትምህርት ለመማር አጋዥና መሠረት የሚሆን ነው፡፡

28/ “መሠረታዊ ትምህርት” ማለት በአጠቃላይ ትምህርት ውስጥ ተካቶ የሚሰጥ የትምህርት አይነት ነው፡፡

29/ “ማኅበራዊ የክፍል ዝውውር“ ማለት መምህሩ የተማሪውን ክፍተት እየለየ የሚገነባበትና የሚያበቃበት እንዲሁም ወደ ቀጣዩ የክፍል ደረጃ የሚያሸጋግርበት ሂደት ነው፡፡

Made with Xodo PDF Reader and Editor

30/ “ልዩ ተሰጥኦና ተውህቦ” ማለት ልዩ ችሎታና ላቅ ያለ ትምህርትና ሥልጠና የመቀበል አቅም ነው፡፡

31/ “ሰው” ማለት የተፈጥሮ ወይም የሕግ ሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው፡፡

32/ በዚህ አዋጅ በወንድ ጾታ የተገለፀው የሴትንም ያካትታል፡፡

3. **<u>የተፈጻሚነት ወሰን</u>**

1/ ይህ አዋጅ አጠቃላይ ትምህርትን በተመለከተ በሁሉም የፌዴራልና የክልል የትምህርት ተቋማት፣ እንደዚሁም በትምህርት አቅርቦትና አቀባበል ረገድ በሀገሪቱ በተሰማሩ መንግስታዊ እንዲሁም መንግስታዊ ያልሆኑ አካላትና በውጭ ሀገር በተቋቋሙ የኢትዮጵያ ማኅበረሰብ ትምህርት ተቋማት ላይ ተፈጻሚ ይሆናል፡፡

2/ በኢትዮጵያ የአገር የመከላከያ ሠራዊት፣ በማረሚያ ቤቶች አስተዳደር፣ በስደተኛ ጣቢያዎችና በሌሎች መንግሥታዊ ተቋማት በሚካሄዱ ትምህርት ቤቶች ላይ ሁሉ ተፈጻሚ ይሆናሉ፡፡

4. **<u>የፌዴራል መንግሥትና የክልሎች ተግባርና ኃላፊነት</u>**

የፌዴራል መንግሥትና ክልሎች የሚከተሉት ተግባርና ኃላፊነቶች ይኖሯቸዋል፡፡

1/ አጠቃላይ ትምህርትን ማቅረብና ማዳረስ፣

2/ የፌዴራል መንግሥት በአዋጁ በተሸፈኑ ጉዳዮች ላይ የፖሊሲ አቅጣጫ የማመላከት፣ የሕጉን ተግባራዊ አፈጻጸም በበላይነት የመምራት፤ የመቆጣጠርና ስታንዳርድ የማውጣት፤

3/ ክልሎች የቅድመ አንደኛ ደረጃ፤ አንደኛ ደረጃ፤ መካከለኛ ደረጃና ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ተቋማትን ክንዋኔ በበላይነት የመምራት፣ ከሁለተኛ ደረጃ ትምህርት በስተቀር የሌሎቹን እርከኖች የትምህርት መጻሕፍት የማዘጋጀት እንዲሁም በሚኒስቴር መሥሪያ ቤቱ ድጋፍ ሥርዓተ ትምህርታቸውን ከአካባቢ ሁኔታዎች ጋር እንዲጣጣሙ የማድረግ፤

4/ ዞኖችና ወረዳዎች በየሚመለከቷቸው የአስተዳደር ክልሎች የቅድመ አንደኛ፣ የአንደኛ ደረጃ እና የመካከለኛ ደረጃ ትምህርት መምህራንን የመቅጠርና ደመወዝ የመክፈል ኃላፊነት አለባቸው፡፡

5/ የአጠቃላይ ትምህርት አቅርቦትንና አስተዳደርን በተመለከተ የፌዴራሉ መንግሥት ኃላፊነት ለክልል መስተዳድሮች ድጋፍ ማድረግንና የትምህርት አቅርቦቱን ሀገራዊ ወጥነትና ጥራት ማረጋገጥን ይጨምራል፡፡

Made with Xodo PDF Reader and Editor

6/ ትምህርትን በአደጋ ጊዜ ማስቀጠል የሚቻልበት ሁኔታን ሚኒስቴሩ መመሪያ በማውጣት ይተገብራል።

5. **<u>የአጠቃላይ ትምህርት መሠረተ ሀሳቦች</u>**

የሀገሪቱ አጠቃላይ ትምህርት አቅርቦት፣ ስርጭትና አስተዳደር በሚከተሉት መሪ ሀሳቦች ላይ የተመሠረተ ይሆናል።

1/ ትምህርትን በእኩልነትና በፍትሐዊነት ተደራሽ ማድረግ፣

2/ የትምህርት ጥራት እና አግባብነት ማረጋገጥ፣

3/ የአጠቃላይ ትምህርት የትምህርት አመራርና አስተዳደር ባልተማከለና በዴሞክራሲያዊ ውሳኔ አሰጣጥና በተጠያቂነት መርሕ ላይ የተመሠረተ እንዲሆን ማድረግ፣

4/ በትምህርት ተቋማት ከሚፈጸሙ ማናቸውም ዓይነት አድሏዊ አሠራሮች መጠበቅ፣

5/ የተማሪዎችን በነጻነት የማሰብ፣ የመጠየቅና የመመራመር ጥረት ማበረታታት፣ እንደዚሁም ለቀጣይ ሁለንተናዊ ዕድገታቸው የሚያግዙ ክህሎቶችን፣ የሥነ ምግባር ደንቦችንና ችሎታዎችን እንዲያዳብሩ ማድረግ፣

6/ በተማሪዎች መካከል ሰላምን መፍጠር፣ የአንድነት፣ የአብሮ መሥራትና የመቻቻል መንፈስን ማዳበር የሚያስችል አቅጣጫ ማስቀመጥ፣ ማኅበራዊና ብሔረሰባዊ ልዩነቶችን በሚገባ በመገንዘብ ከዚህ የሚነሱ አላስፈላጊ ችግሮችን ሊያስወግድ የሚችል የትምህርት አቅርቦት እንዲኖር ማድረግ፣

7/ መልካም አስተዳደርን፣ ማኅበራዊ ተሳትፎ እና አብሮነትን መሠረት ባደረገ መልኩ ወላጆች፣ አሳዳሪዎች፣ የማኅበረሰብ ክፍሎች፣ የግሉ ዘርፍና ሌሎችም ባለድርሻ አካላት የየበኩላቸውን አስተዋጽኦ ሊያበረክቱ የሚችሉበት የትምህርት ልማትና አመራር ማመቻቸት፣

8/ የትምህርት አቅርቦት ሀብትንና ቁሳቁስ አጠቃቀምን ወጭ ቆጣቢ ማድረግና ለሁሉም ፍትሐዊ በሆነ መልኩ የሚዳረስበትን ሁኔታ መፍጠር፣

9/ ሀገራዊ የትምህርት ሥርዓትን ከሃይማኖት ትምህርትና ከፓርቲ ፖለቲካ ወገንተኝነት መለየት፣

10/ ለሃገር በቀል እውቀቶች ልዩ ትኩረት መስጠት፤

6. **<u>የአዋጁ ዓላማዎች</u>**

Made with Xodo PDF Reader and Editor

1/ የአጠቃላይ ትምህርት ዋንኛ ዓላማ ተማሪዎች መሠረታዊ ዕውቀትና ክህሎት ጨብጠው መልካም ዜጐችና ኃላፊነት የሚሰማቸው የኅብረተሰቡ አባላት ይሆኑ ዘንድ በሁለንተናዊ መልኩ የተሟላ ሰብዕና እንዲያዳብሩ ማብቃት ነው።

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተመለከተው አጠቃላይ ዓላማ እንደተጠበቀ ሆኖ ይህ አዋጅ ከዚህ የሚከተሉት ዝርዝር ዓላማዎች ይኖሩታል።

(ሀ) እያንዳንዱ ተማሪ ለመጪው ሕይወቱና ለቀጣዩም የትምህርት ዕርከን የተዘጋጀ መሆኑን የሚያረጋግጥ በዝንባሌ፣ በፍላጐትና በሀገራዊ የትምህርት አቅጣጫ ላይ የተመሠረተ ትምህርት ያገኘ መሆኑን ማረጋገጥ፣

(ለ) የማንበብ፣ የመጻፍና የስሌት ክህሎትን በማስፋፋት በተለይም የሴቶችን፣ የገጠር ነዋሪዎችን፣ የአርብቶ አደሮችን፣ የአካል ጉዳተኞችንና ልዩ ፍላጎት ያላቸውና የሌሎችንም በታሪክ አጋጣሚ ተገቢውን ዕድገት ያላገኙ የኅብረተሰብ ክፍሎችን፤ እንዲሁም የተለየ ተሰጥኦ ያላቸውን ተማሪዎች የትምህርት አቅርቦት ማሻሻል፣

(ሐ) ጥራት ያለው የቅድመ አንደኛ ደረጃ፤ አንደኛ ደረጃ፤ መካከለኛ ደረጃ ትምህርትን የበለጠ ተደራሽ ማድረግ፣ የሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ለመካከለኛና ከፍተኛ ሙያ ዝግጅት መሠረታዊ ሁኔታዎችን የሚያስቀምጥ መሆኑን ማመላከት፣

(መ) በእያንዳንዱ ተማሪ አመለካከት ውስጥ የማኅበራዊ ኃላፊነት መንፈስ፣ የሥራ ክቡርነት፣ የሀገር ፍቅር ስሜት፣ የሕግ የበላይነትን፤ ልዩነቶችን የማክበር፤ የሰብዓዊ መብት፣ የሰብዓዊ ክብርና የዲሞክራሲያዊ አስተሳሰብ እንዲሠርጽ ማድረግ፣

(ሠ) የተማሪዎችን የግንዛቤ፣ የመፍጠር፣ አካባቢያቸውን የመረዳትና የማምረት ችሎታ ማዳበር፣

(ረ) በሀገሪቱ ውስጥ በሁሉም ብሔሮች፣ ብሔረሰቦችና ሕዝቦች፣ በሁሉም የእምነት ተከታዮች፣ በሁሉም ቋንቋዎች ተናጋሪዎችና በሁሉም የማኅበረሰብ ክፍሎች ውስጥ ትምህርት በፍትሐዊ መልኩ እየተዳረሰ መሆኑን ማረጋገጥ፣

(ሰ) የሁሉም የሀገሪቱ ብሔሮች፣ ብሔረሰቦችና ሕዝቦችን ታሪካዊና ባህላዊ ቅርሶችን፤ ማኅበራዊ እሴቶችን፤ እንዲሁም ሁሉንም በጐ የሰው ልጅ

Made with Xodo PDF Reader and Editor

ሥራ ውጤቶችን ለመጪው ትውልድ ማስተላለፍ የሚያስችል የትምህርት ሥርዓትን ተግባራዊ ማድረግ፣

7. **<u>የመማር መብት</u>**

1/ በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ ሕገ መንግሥት፣ በዚህ አዋጅ እንዲሁም በሌሎች አግባብ በሆኑ ሕግጋት እንደተመለከተው መንግሥት ትምህርትን ለዜጐች ሁሉ የማዳረስ ግዴታ አለበት፡፡

2/ የመንግሥት አካላት፣ የሲቪል ማኅበረሰብ ተቋማት፣ የግሉ ዘርፍ፣ ግለሰቦችና ሌሎችም የኅብረተሰብ ክፍሎች የዜጐች የመማር መብትን የማክበርና እንዲተገበር የማድረግ ግዴታ አለባቸው፡፡

8. **<u>በትምህርት ረገድ የሚኖር አድልኦን ስለማስወገድ</u>**

1/ ትምህርት ከማንኛውም ዓይነት አድሏዊ አሠራሮች የጸዳ መሆን ያለበት ሲሆን ይህም በብሔረሰብ፣ በማኅበራዊ መሠረት፣ በቀለም፣ በጸታ፣ በዕድሜ፤ በቋንቋ፣ በሃይማኖት፣ በአካል ጉዳተኝነት፤ በፖለቲካ ወገንተኝነት ወይም በሌሎች የልዩነት መሠረቶች የሚደረጉ መድልዎችን ያካትታል፡፡

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተደነገገው ቢኖርም ከዚህ በታች የተመለከቱት አፈጻጸሞች በአድሏዊ አሠራርነት አይመደቡም፣

(ሀ) ሚኒስቴሩ በሚያወጣው መመሪያ መሠረት ለወንዶች፣ ለሴቶች፣ ለአካል ጉዳተኞች፣ ልዩ ፍላጎት ላላቸውና እንዲሁም ልዩ ተሠጥዖና ችሎታ ላላቸው ተማሪዎች ተብለው ተለይተው የሚቋቋሙ የትምህርት ተቋማት፣

(ለ) በሀገር አቀፍ ወይም በክልል ደረጃ የተቀመጡ መስፈርትን በማሟላት የሚመሠረቱና የሚካሄዱ የግል የትምህርት ተቋማት፣

(ሐ) ከፊል ወይም ሙሉ የነጻ ትምህርት ማግኘትንና የትምህርት ቤት ክፍያን አስመልክቶ በዜጐችና በውጭ ሀገር ዜጐች መሀል የሚፈጸሙ የአሠራር ልዩነቶች፣

9. **<u>የአጠቃላይ ትምህርት ዕርከኖች</u>**

የአጠቃላይ ትምህርት ዕርከኖች የሚከተሉት ናቸው፡፡

1/ የቅድመ አንደኛ ደረጃ ትምህርት

2/ ከ1ኛ ክፍል እስከ 6ኛ ክፍል የሚሰጥ የአንደኛ ደረጃ ትምህርት

3/ በ7ኛ እና 8ኛ ክፍል የሚሰጥ የመካከለኛ ደረጃ ትምህርት

Made with Xodo PDF Reader and Editor

4/ ከ9ኛ ክፍል እስከ 12ኛ ክፍል የሚሰጥ የሁለተኛ ደረጃ ትምህርት

10. **<u>በአጠቃላይ ትምህርት ለሚሳተፉ የግልና ሌሎች መንግሥታዊ ያልሆኑ ዘርፎች የሚደረግ የመንግሥት ድጋፍ</u>**

1/ መንግሥት አጠቃላይ ትምህርትን አስመልክቶ የሚያወጣቸውን የደረጃ መስፈርቶች ሕግጋት አክብረው እስከሠሩ ድረስ የግል ባለሀብቶችና ሌሎች መንግሥታዊ ያልሆኑ አካላት በዘርፉ የሚኖራቸውን ተሳትፎ መንግሥት ይደግፋል፣ ያበረታታል።

2/ አግባብ ያላቸውን ሕግጋት መሠረት በማድረግ መንግሥት ተጨባጭ በሆነ የትምህርት ልማት ዘርፍ ለሚሳተፉ ባለሀብቶችና ሌሎች መንግሥታዊ ያልሆኑ አካላት በሀገሪቱ የኢንቨስትመንት ሕግና አግባብ ባላቸው ህጎች መሠረት ማበረታቻዎችን ያደርጋል።

3/ መንግሥታዊ ያልሆኑ የትምህርት ተቋማት ምዝገባ፣ ዕውቅናና ቁጥጥር አግባብባላቸው የዚህ አዋጅ ድንጋጌዎች፣ በዚህ አዋጅ መሠረት በሚወጣ ደንብና መመሪያ እንደሁኔታው የክልል መንግሥታት በሚያወጧቸው ሕጎች መሠረት ይከናወናል።

11. **<u>የአጠቃላይ ትምህርት ተቋማት አመሠራረትና መልሶ አደረጃጀት</u>**

1/ የአጠቃላይ ትምህርት ተቋማት በመንግሥት፣ በግል ባለሀብቶች፣ በሕግ አግባብ በተቋቋሙ የበጎ አድራጎት ድርጅቶች፣ በውጭ ሀገር ማኅበረሰብ አባላት ወይም ሚኒስቴሩ በሚፈቅድላቸው ተቋማት ሊመሠረቱ ይችላሉ።

2/ ሚኒስቴሩ የሚያወጣቸውን መስፈርት በማሟላት አንድ የአጠቃላይ ትምህርት ተቋም መልሶ ሊደራጅ ወይም ሊፈርስ ይችላል።

3/ በዚህ አዋጅ ድንጋጌዎች መሠረት የተቋቋመ የመንግሥት አጠቃላይ ትምህርት ተቋም ሕጋዊ ሰውነት የሚኖረው ሲሆን፣ ከዚህ አቋሙ የሚመነጩ ተግባሮችን ማከናወን ይችላል።

4/ የመንግሥት ያልሆኑ አጠቃላይ የትምህርት ተቋማት ችሎታ ካቋቋማቸው ግለሰብ፣ የንግድ ማኅበር፣ የበጎ አድራጎት ድርጅት፣ ወይም በባለቤትነት ከሚያስተዳድራቸው አካል ሕጋዊ ሰውነት የሚነሳ ይሆናል።

5/ ይህ አዋጅ ከመውጣቱ በፊት የተቋቋሙ የመንግሥት የትምህርት ተቋማት በሁሉም መልኩ በዚህ አዋጅ መሠረት እንደተቋቋሙ ተደርገው ይወሰዳሉ።

Made with Xodo PDF Reader and Editor

6/ የመንግሥት ያልሆኑ አጠቃላይ የትምህርት ተቋማት ሚኒስቴሩ በሚያወጣው መመሪያ በሚገለጽ የጊዜ ሰሌዳ መሠረት እንደገና መመዝገብ ይኖርባቸዋል። ዝርዝሩ በመመሪያ ይወሰናል።

ክፍል ሁለት

ነጻና የግዴታ ትምህርት

12. ነጻና የግዴታ ትምህርትን የሚመለከቱ አጠቃላይ ድንጋጌዎች

1/ ዕድሜው ለትምህርት የደረሰ ማንኛውም ሕጻን በመንግሥት ትምህርት ቤቶች የቅድመ አንደኛ ደረጃ፤ የአንደኛ ደረጃና የመካከለኛ ደረጃ ትምህርትን በነጻ የመማር መብትና ትምህርቱንም የመከታተል ግዴታ አለበት።

2/ ማንኛውም ዜጋ በመንግሥት ትምህርት ቤቶች የሁለተኛ ደረጃ ትምህርትን በነጻ የመማር መብት አለው።

3/ አንድ ሕጻን በሚኖርበት አካባቢ ባሉ የመንግሥት ትምህርት ቤቶች የቅድመ አንደኛ ደረጃ፤ የአንደኛ ደረጃና የመካከለኛ ደረጃ እንዲሁም የሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ማግኘቱን ማረጋገጥ የመንግሥት ኃላፊነት ነው።

4/ አንድ ተማሪ ከሚማርበት ትምህርት ቤት በተለያዩ ምክንያቶች የመኖሪያ አድራሻውን ሲቀይር ወደሌላ ትምህርት ቤት ተዛውሮ የመማር መብት አለው።

5/ የመንግሥት ትምህርት ቤቶች ለሚቀበሏቸው ተማሪዎች የመግቢያ ፈተና መስጠት የሚችሉት ተማሪውን በየትኛው የትምህርት ክፍል መቀበል እንደሚኖርባቸው ማረጋገጥ በሚያስፈልጋቸው ጊዜ ብቻ ነው።

13. የትምህርት ክፍያ ስላለመኖሩ

1/ በማንኛውም የመንግሥት አጠቃላይ የትምህርት ተቋም በመደበኛው የትምህርት መርሐ ግብር ከሚካፈል ተማሪ፣ ከወላጆቹ ወይም ከአሳዳሪዎቹ የትምህርት ክፍያ፣ የመማሪያ መጻሕፍት ዋጋ ወይም የመመዝገቢያ ክፍያ መቀበል የተከለከለ ነው።

2/ ክልሎች በሚያወጡት ህግ መሰረት ለሌሎች የትምህርት መሣሪያዎች የሚውል መጠነኛ ክፍያ ከተማሪ ወላጆች የመክፈል አቅም ጋር በተጣጣመ መልኩ ሊያስከፍሉ ይችላሉ።

3/ በንኡስ አንቀጽ 2 ላይ የተመለከተው ቢኖርም ይህን አላሟላህም ተብሎ ተማሪው ከትምህርት ገበታው እንዲለይ ማድረግ አይቻልም። ለሚደረጉ ማናቸውም ዓይነት ክፍያዎች ሁሉ ሕጋዊ ደረሰኝ መሰጠት ይኖርበታል ።

Made with Xodo PDF Reader and Editor

4/ ሚኒስቴሩ በሚያወጣው መመሪያ መሠረት በዜግነት ኢትዮጵያዊ ካልሆነ ተማሪ በመንግሥት የትምህርት ተቋማት የትምህርት ክፍያ እንዲፈጽም ሊጠየቅ ይችላል፡፡ ሆኖም በኢትዮጵያ ውስጥ ለመኖር ፍቃድ ያገኙ ስደተኛ ሕጻናት ሚኒስቴሩ በሚያወጣው መመሪያ መሠረት አጠቃላይ ትምህርትን ያለክፍያ የመከታተል መብት አላቸው፡፡

5/ መንግሥታዊ ባልሆኑ ትምህርት ቤቶች ለሚደረግ የትምህርትና ሌሎች ተጓዳኝ ክፍያዎች ሁሉ ሕጋዊ ደረሰኝ ይሰጣል፡፡

14. **<u>የግዴታ ትምህርት መግቢያ ዕድሜ</u>**

1/ የቅድመ አንደኛ ደረጃ ትምህርት ከአራት አመት እስከ ስድስት አመት እድሜ ያላቸውን ሕፃናት የሚያጠቃልል ሲሆን የቅድመ አንደኛ ደረጃ የግዴታ ትምህርት የመግቢያ እድሜ አምስት አመት ይሆናል፡፡ እድሜያቸው አራት አመት የሞላቸው ሕፃናት የቅድመ አንደኛ ደረጃ ትምህርት በሌሎች አማራጮች እንዲማሩ ይደረጋል፡፡

2/ የአንደኛ ደረጃ ትምህርት መግቢያ ዕድሜ ሰባት ዓመት ነው፡፡ የዕድሜ አቆጣጠሩም ከተመዘገቡበት ዓመት መስከረም ወር በፊት በነበረው ዓመት ሰባት ዓመት የሞላቸውንና በተመዘገቡበት ዓመት እስከ ሕዳር 30 ቀን ድረስ ሰባት ዓመት የሚሞላቸውን ይጨምራል፡፡

3/ በመደበኛው ዕድሜ ተማሪዎችን ወደ ትምህርት ቤት መላክ አስቸጋሪ በሚሆንባቸው የገጠርና የአርብቶ አደር አካባቢዎች ወይም በሌሎች አጥጋቢ ምክንያቶች ወላጆች ወይም አሳዳሪዎች ይህ አዋጅ ሥራ ላይ ከመዋሉ በፊት ልጆችን ትምህርት ቤት ማስገባት ካልቻሉ የትምህር ቤት መግቢያ ዕድሜው እስከ አሥራ ሁለት ዓመት ከፍ ሊል ይችላል፡፡

4/ ከ7-12 አመት የሆናቸው ሕፃናት በተለያዩ ምክንያቶች የቅድመ አንደኛ ደረጃ ትምህርት ባይከታተሉም አንደኛ ክፍል ገብተው እንዲማሩ ይደረጋል፡፡

5/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 4 የተደነገገው ቢኖርም ዕድሜያቸው ከ12-14 አመት የሆናቸው ሕፃናት በተፋጠነ የትምህርት መርሃ ግብር እንዲሳተፉ በማድረግ ወደ መደበኛው ወይም ወደ የጐልማሶች ትምህርት እንዲሸጋገሩ ይደረጋል፡፡

6/ በዚሁ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 5 የተመለከተው እንደተጠበቀ ሆኖ ሚኒስቴሩ በሚያወጣው መመሪያ መሰረት በጎልማሶች ትምህርትና ሥልጠና መርሃ ግብር

Made with Xodo PDF Reader and Editor

ትምህርቱን በመከታተል ላይ የሚገኘው ተማሪ በሚሳየው ብቃት መሰረት ወደ መደበኛ መርሃ ግብር ተማሪነት ተዛውሮ ሊማር ይችላል።

15. **<u>የትምህርት ቤት መግቢያ ዕድሜ ማረጋገጫ</u>**

1/ የልደት የምስክር ወረቀት አግባብ ባለው አካል በሚሰጥባቸው አካባቢዎች የትምህርት መግቢያ ዕድሜ በሚሰጠው የምስክር ወረቀት ይረጋገጣል።

2/ በሌሎች ሁኔታዎች የተማሪው የትምህርት ቤት መግቢያ ዕድሜ በወላጁ ወይም በአሳዳሪው በሚሰጥ የቃለ መሐላ ማረጋገጫ ይታወቃል።

3/ በዚህ አንቀጽ የተገለጸው የዕድሜ ማረጋገጫ ህጻኑ በህጉ የተመለከተውን እድሜ አለማሟላቱ በግልጽ እስካልተረጋገጠ ድረስ ማስረጃ አልቀረበም በሚል ምክንያት ማንኛውም ሕጻን የትምህርት ዕድል ሊነፈግ አይችልም።

16. **<u>ተማሪዎችን በመንግሥት ትምህርት ቤት ስለመቀበል</u>**

በማንኛውም ምክንያት ቢሆን አንድ የመንግሥት የትምህርት ተቋም ኢትዮጵያዊ ወይንም በኢትዮጵያ ውስጥ ለመኖር ፍቃድ ያገኘ ስደተኛ ሕጻን ትምህርት እንዳያገኝ መከልከል አይችልም።

1/ በሁሉም ደረጃ ትምህርት እንዲሰጥ የተቋቋመ የመንግሥት የትምህርት ተቋም ትምህርት ቤት ለመግባት ጥያቄ በሚያቀርብ ሕጻን፣ በወላጆቹ ወይም በአሳዳሪዎቹ ላይ የተለየ ማጣሪያ ማድረግ አይችልም።

2/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 90 ንዑስ አንቀጽ 3 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ፤ ወጣት ጥፋተኛ መሆኑን የወሰነው ፍርድ ቤት አጥፊው ወደ ትምህር ቤት እንዳይገባ በሰጠው ውሳኔ በግልጽ እሰካልከለከለ ድረስ ማንኛውም የትምህርት ተቋም ተማሪው ትምህርት ቤት እንዳይገባ ወይም ከትምህርት ቤት እንዲባረር ማድረግ አይቻልም።

3/ ወጣት ጥፋተኛውም የእርማት ጊዜውን ከጨረሰ በኋላ ወደትምህርት ቤት የመግባት መብት አለው።

4/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 12 ንኡስ አንቀጽ 4 በተደነገገው አኳኋን አንድ ተማሪ ከነበረበት ትምህርት ቤት ወደሌላ ትምህርት ቤት መዛወር ሲያስፈልገው ጥያቄው የቀረበለት ትምህርት ቤት ተማሪውን የመቀበልና ዝውውሩ የሚጠይቀውን የማስተካከያ እርምጃ የመውሰድ ግዴታና ኃላፊነት አለበት።

17. **<u>የወላጆችና የአሳዳሪዎች ግዴታና ኃላፊነት፣</u>**

ወላጆችና አሳዳሪዎች የሚከተሉት ግዴታዎችና ኃላፊነቶች አለባቸው።

Made with Xodo PDF Reader and Editor

1/ በህመም፣ በትምህርት ተቋማት አለመኖር ወይም እጥረትና ከአካባቢ በመፈናቀል ችግር ካልሆነ በስተቀር ማንኛውም ወላጅ ወይም አሳዳሪ ልጁ ወይም የሚያስተዳድረው ልጅ የቅድመ አንደኛ ደረጃ፤ የአንደኛ ደረጃና የመካከለኛ ደረጃ ትምህርት እንዲከታተል የማድረግ፤

2/ ልጆቻቸው ትምህርት እንዲያቋርጡ ከማድረግ በተለይም ልጆችን ያለዕድሜ ጋብቻ እንዲፈጽሙ ከማስገደድ ወይም ከመገፋፋት መታቀብ፤

3/ የልጆቻቸውን ደህንነትና ትምህርት በተመለከተ ከትምህርት ቤቶች አስተዳደር ጋር የመተባበር፣ ለትምህርት ተቋማቱ ደንቦችና መመሪያዎች የመገዛት።

18. **<u>የመንግሥት ትምህርት ቤት ተግባርና ኃላፊነት</u>**

1/ በቅድመ አንደኛ ደረጃ፤ በአንደኛ ደረጃና በመካከለኛ ደረጃ ያለ ትምህርት ቤት የግዴታ ትምህርት ዕድሜ ውስጥ ያሉ ተማሪዎች ትምህርታቸውን ያለማቋረጥ መከታተላቸውን የማረጋገጥ ግዴታ አለበት።

2/ በዚህ አጠቃላይ አነጋገር ሳይወሰን በተለይም ትምህርት ቤቱ የሚከተሉትን የማከናወን ኃላፊነት አለበት።

(ሀ) አንድ ተማሪ ከትምህርት ቤት የቀረበት ምክንያት እንዲጣራ ማድረግ፣

(ለ) ተማሪው ከትምህርት የቀረበትን ምክንያት እንዲገልጹ ለወላጆች ወይም ለአሳዳሪዎች ደብዳቤ መጻፍ፣

(ሐ) ተጣርቶ በተገኘው ውጤት መሠረት ከወላጆች ወይም ከአሳዳሪዎች ጋር በመመካከር ተገቢውን የማስተካከያ እርምጃ መውሰድ፣

(መ) ይህንኑ በተመለከተ ለትምህርት ቤቱ የበላይ አመራር ወይም ለሚቀጥለው የበላይ አካል ዘገባ ማቅረብ፣

19. **<u>የመንግሥት አካላት ተግባርና ኃላፊነት</u>**

1/ ነጻና የግዴታ ትምህርትን በማረጋገጥ ረገድ መንግሥት የሚከተሉትን ኃላፊነቶች ይወጣል።

(ሀ) ዕድሜያቸው ለግዴታ ትምህርት የደረሱ ሕጻናት ሁሉ ትምህርት ቤት መግባታቸውንና ትምህርታቸውን እየተከታተሉ መሆኑን የማረጋገጥ፣

(ለ) የተለየ ድጋፍ በሚፈልጉ የጎበረተሰብ ክፍሎች የሚገኙ ሕጻናት፣ ለአደጋ የተጋለጡ ወይም ተፈላጊውን ዕድል ያላገኙ ሕጻናት ከማንኛውም

Made with Xodo PDF Reader and Editor

መድሏዊ አሠራር ነጻ ሆነው አጠቃላይ ትምህርት እየተከታተሉ መሆናቸውን የማረጋገጥ፣

(ሐ) ግልጽ በሆነ ደንብና ሥርዓት መሠረት ለትምህርቱ የሚያስፈልጉትን መምህራንና ሌሎች ድጋፍ ሰጭ ሠራተኞች የመመደብ፣

(መ) ትምህርት ቤቶችን መገንባት፣ የመማሪያና የማስተማሪያ ቁሳቁስ ማቅረብና አስፈላጊውን በጀት የመመደብ፣

(ሠ) የሚሰጠው የትምህርት ዓይነት ከወጣው የትምህርት ጥራት ደረጃ ጋር የተጣጣመ መሆኑን የማረጋገጥ፣

(ረ) ልዩ ተሰጥኦና ተውህቦ ላላቸው ወይም አካላዊ ጉዳት ያለባቸው ተማሪዎች ፍላጎታቸውን መሠረት ያደረገ የተለየ ትምህርት ሊሰጥ የሚችልበትን ሁኔታ የማመቻቸት፣

(ሰ) እያንዳንዱ ተማሪ በግዴታ ትምህርት መርሐ ግብር መካተቱን፣ ትምህርቱን መከታተሉንና በአግባቡ መጨረሱን የማረጋገጥ፣

(ሸ) ሕጻናት የግዴታ ትምህርታቸውን መፈጸም እንዲችሉ ተገቢውን ማበረታቻ መስጠት፣

(ቀ) ትምህርት ቤቶች በአግባቡ ሥራዎቻቸውን እያከናወኑ መሆናቸውን የመቆጣጠር፣

(በ) እስከ ዝቅተኛው የመንግሥት አስተዳደር ዕርከን በሚገኙ አካባቢዎች በመውረድ ዕድሜያቸው ለግዴታ ትምህርት የደረሱ ተማሪዎችን መዝግቦ የመያዝ፣

2/ የዚህን አንቀጽ አተገባበር በተመለከተ ሚኒስቴሩ አግባብ ያላቸው አካላት የሚኖርባቸውን ግዴታ የሚያመለክት መመሪያ ያወጣል።

ክፍል ሦስት

የአጠቃላይ ትምህርት አደረጃጀት

20. ልዩ ልዩ የአጠቃላይ ትምህርት ተቋማት

1/ በዚህ አዋጅ የአጠቃላይ ትምህርት ተቋማት፤

(ሀ) የመንግሥት ትምህርት ቤቶች፣

(ለ) የግል ትምህርት ቤቶች፣

(ሐ) በሲቪል ማኅበራት የሚካሄዱ ትምህርት ቤቶች፤

(መ) ኢትዮጵያ ውስጥ የሚኖሩ የወጭ ሀገራት ማኅበረሰቦች ትምህርት ቤቶች፤

Made with Xodo PDF Reader and Editor

(ሠ) በውጭ ሀገራት ባሉ የኢትዮጵያ ማኅበረሰብ ትምህርት ቤቶች፤

(ረ) ዓለም አቀፍ ትምህርት ቤቶች፤

(ሰ) በሃይማኖት ተቋማት ባለቤትነት የሚካሄዱ ትምህርት ቤቶች፤

ወይም ሚኒስቴሩ በሚያወጣው መመሪያ በሌሎች አካላት የሚተዳደሩ ትምህርት ቤቶችን ይጨምራሉ፡፡

2/ የማረሚያ ተቋማት አጠቃላይ ትምህርት መስጠት የሚችሉ ትምህርት ቤቶችን መክፈት ስለሚችሉበት ሁኔታ ሚኒስቴሩ መመሪያ ያወጣል፡፡

3/ አጠቃላይ ትምህርት የሚሰጡ ትምህርት ቤቶች መደበኛ የሆኑ፣ መደበኛ ያልሆኑ፣ የጐልማሶች ወይም ልዩ ድጋፍ ለሚሹ ዜጎች ትምህርት የሚሰጥባቸው ትምህርት ቤቶች ሊሆኑ ይችላሉ፡፡

21. <u>የትምህርት ተቋም ሊያሟላቸው የሚገባቸው መስፈርቶች</u>

1/ እያንዳንዱ ትምህርት ቤት የሚከተሉትን መስፈርቶች ማሟላቱ ሊረጋገጥ ይገባል፡፡

(ሀ) የትምህርት ቤቱን የአስተዳደርና የሥራ አመራር አካላት፣ መምህራንና ድጋፍ ሰጭ ሠራተኞችን የሚያመለክት ድርጅታዊ መዋቅር፣

(ለ) በዚህ አዋጅ መሠረት በሚወጣ ስታንዳርድ በሚገለጸው መሠረት ማሟላት ያለበት ዝቅተኛ የተማሪዎች ቁጥር፣

(ሐ) ለአደጋ ያልተጋለጠ፣ የአደጋ መከላከያ እና መውጫዎች ያሟላ እንዲሁም በተማሪዎች እና በሠራተኞች ላይ ጾታዊና አካላዊ ጥቃት ለመፈጸም ምቹ ሁኔታ ከሚፈጥሩ ሁኔታዎች የጸዳ አካባቢ፤

(መ) የመማሪያ ክፍሎች፣ የአገልግሎት መስጫ፣ የአካል ብቃት እንቅስቃሴ ማዘውተሪያ ሥፍራዎችና አግባብ ባለው አካል በሚወጣ የደረጃ መስፈርት መሠረት የተሟሉ የትምህርት መሣሪያዎችና ቁሳቁስ፣

(ሠ) አቅም በፈቀደ መጠን ለመምህራን አገልግሎት የሚውሉ ጽሕፈት ቤቶችና የመሰብሰቢያ ክፍሎች፣

(ረ) ደረጃቸውን የጠበቁ ቤተ-መጻሕፍትና የተግባር ትምህርት መስጫ ቤተ ሙከራዎችና የትምህርት ማበልፀጊያ ማዕከላት፣

(ሰ) የመማር ማስተማር ሂደቱን ለመደገፍ የሚያስችል አስፈላጊው በጀት፣

Made with Xodo PDF Reader and Editor

(ሸ) ከአዋኪ ሁኔታዎች የፀዳ እና ምቹ የመማሪያ አካባቢ፣

(ቀ) ደረጃቸውን የጠበቁና ንጽሕናቸው የተሟላ፣ ጽዱ፣ ምቹና አካታች ንጽሕና መጠበቂያ ክፍሎች እና ውሃ፤

2/ ሚኒስቴሩ አንድ ትምህርት ቤት ሊያሟላ የሚገባውን ተጨማሪ መስፈርት አስመልክቶ ዝርዝር መመሪያ ሊያወጣ ይችላል።

22. **<u>የትምህርት ተቋም ተግባርና ኃላፊነት</u>**

አንድ የትምህር ተቋም የሚከተሉት ተግባርና ኃላፊነቶች ይኖሩታል።

1/ በዚህ አዋጅ እንዲሁም፣ በአዋጁ መሠረት በሚወጡ ደንቦችና መመሪያዎች መሠረት ሥራውን ለማካሄድ የሚያስችለው ራሱን የቻለ የአስተዳደር መዋቅር የመዘርጋት፣

2/ የሰው፣ የቁስና የገንዘብ ሀብቱን በአግባቡ የማስተዳደር፣

3/ የትምህርት ሥራውን ክንዋኔ በተቀመጡለት ስታንዳርዶች መሠረት የማደራጀት፣

4/ በዚህ አዋጅ የተመለከቱ የተማሪዎችን መብትና ግዴታ ባከበረ መልኩ ተማሪዎችን ተቀብሎ የማስተማር፣

5/ እንደየትምህርት ደረጃው ሥራውን በፀደቀ ሀገራዊ ወይም ክልላዊ ሥርዓተ ትምህርት መሠረት የማካሄድ፣

6/ ፈተናዎችን የማውጣት፣ የማስተዳደርና ለተፈታኙ ተገቢውን የውጤት ማረጋገጫ የመስጠት፣

7/ በሚቀመጡ ስታንዳርዶች መሠረት ተማሪዎች ከአንድ የትምህርት ደረጃ ወደቀጣዩ ማለፋቸውን የመወሰን፣

8/ ሚኒስቴሩ በሚያዘጋጃቸው ስታንዳርዶች መሠረት ደረጃቸውን የማሻሻል፤

9/ ሚኒስቴሩ በሚያወጣው ስታንዳርድ መሰረት በማድረግ የሚቀጠሩት መምህራን አነስተኛውን መመዘኛ ያሟሉ መሆናቸውን የማረጋገጥ፤

10/ በትምህርት ቤቱ ቅጥር ግቢ ውስጥ ሥነ ሥርዓት የማስከበርና ምቹ የትምህርት ሁኔታ መኖሩን የማረጋገጥ፣

11/ ወላጆች በመማር ማስተማር ሂደት ውስጥ የነቃ ተሳትፎ እንዲያደርጉ ሁኔታዎችን ማመቻቸት፣

12/ ይህን አዋጅና በአዋጁ መሠረት የሚወጡ ደንቦችን እና መመሪያዎች የመፈጸምና የማስፈጸም፣

Made with Xodo PDF Reader and Editor

13/ እየተሰጡ ያሉት ትምህርቶች ጥራትና አግባብነት በሀገር አቀፍ ወይም በክልል ደረጃ ከፀደቁ ፖሊሲዎችና ሕጐች ጋር የተጣጣሙ መሆናቸውን የማረጋገጥ፡

14/ የተማሪዎችን፣ የመምህራንንና የሌሎችንም በመማር ማስተማሩ ሂደት ተሳታፊ የሆኑ አካላትን መብቶችና ጥቅሞች የማስጠበቅ፣

15/ ተማሪዎች በተንዳኝ ትምህርት በብቃት የሚሳተፉበትን ሁኔታ የመፍጠር፣

16/ አግባብ ባለው ህግ መሰረት የመቆጣጠር ስልጣን ለተሰጠው መንግስታዊ አካል የቁጥጥር ሥራዎች ሲካሄዱ የማገዝና የመተባበር፣

17/ ስለሥራ እንቅስቃሴው ለሚመለከተው የትምህርት አስተዳደር አካል ወቅታዊ ሪፖርት የማቅረብ፣

18/ የትምህርት ማኅበረሰቡን ተቋማዊ ተሳትፎ ትርጉም ባለው መልኩ የማጠናከር፣

19/ አግባብ ያላቸው የመንግሥት አካላት የሚሰጡትን ሕጋዊ ተግባሮች ማከናወን እንዲሁም ሌሎች ከስራው ጋር ተያያዥነት ያላቸውን ተግባራትን ማከናወን፣

ክፍል አራት

ሥርዓተ ትምህርት

23. የሥርዓተ ትምህርት ዝግጅት መርሆዎችና ደረጃዎች

1/ ተማሪዎች ሁለንተናዊ ሰብዕና ተላብሰው በትምህርቱ ሂደት እንዲያልፉ የሚያደርግ፣ ጉዳዮችን በጥልቀት የሚመረምር፣ የትምህርት አሰጣጡን ምዘና ዘዴና አካሄድ ከግምት የሚያስገባ፣ ሀገር በቀል እውቀቶችንና ዓለምአቀፋዊ ሁኔታዎችን አጣጥሞ የሚያካትት፣ ገንቢ፣ ችግር ፈቺና የተቀናጀ አሠራር ማስፈንን የሚጠይቅ ሥርዓተ ትምህርት ይዘጋጃል።

2/ የሥርዓተ ትምህርት ዝግጅትና ቀረጻ በሚካሄድበት ጊዜ የፌዴራል መንግስትና ክልሎች እንዲሁም ሌሎች አግባብነት ያላቸው ተቋማት ሁሉ የሚከተሉትን ጉዳዮች ከግምት ውስጥ ማስገባት ይኖርባቸዋል።

(ሀ) ተማሪዎችን ማዕከል ያደረገ፣ በአካቶ ትምህርት ላይ የተመሠረተና ተግባር ተኮር የሆነ፣

(ለ) አግባብነት ያለው፣ ችግር ፈቺና በጥናትና ምርምር ላይ የተመሠረተ፣

(ሐ) ከኅብረተሰቡ የቀን ተቀን ኑሮ ጋር የተዛመደና ሀገር በቀል ዕውቀቶችን ከግምት ያስገባ፣

Made with Xodo PDF Reader and Editor

(መ) ተማሪዎች ተፈላጊውን ዕውቀትና ክህሎት እንዲያገኙ የሚያበቃ፣ ድግግሞሽን የሚያስቀርና ወደ ሚቀጥለው የትምህርት ዕርከን ለመሸጋገር የሚያስችላቸው እየዳበረ የሚሄድ የትምህርት አሰጣጥ ዘይኤን የሚከተል፣

(ሠ) ከቅድመ አንደኛ ደረጃ እስከ መካከለኛ ደረጃ ባሉት ዕርከኖች በአፍ መፍቻ ቋንቋ የሚሰጥ ትምህርትን ዓላማ ያደረገ፤ ትምህርቱን ከሀገራዊና ዓለማቀፋዊ ሁኔታዎች እንዲሁም ከተማሪዎች ግላዊና ማኅበራዊ ሕይወት ጋር ያገናዘበ፣

(ረ) ትምህርት ቤቶች ትምህርቱን በተማሪው ዙሪያ ካሉ አካባቢያዊ ሁኔታዎች ጋር እያጣጣሙ ለመስጠት እንዲችሉ የሚያደርግ፣

(ሰ) የሀገር ፍቅር ስሜትን፣ ሥራ መውደድንና ሥራ ፈጠራን፣ አዎንታዊ አመለካከትን፣ ሰብዓዊ መብትን እንዲሁም፣ ባህልን፣ ቅርስን፤ ተፈጥሮንና አካባቢን መንከባከብንና ማድነቅን የሚያበረታታ፣

(ሸ) የሳይንስና ቴክኖሎጂ መሠረታዊ እውቀትና ክህሎት የሚያስጨብጥ እና

(ቀ) ለሥርዓተ ጾታ ጉዳዮች ትኩረት የሚሰጥ መሆን ይኖርበታል።

3/ የሥርዓተ ትምህርት ቀረጻና ዝግጅት ሥራዎች በፌዴራልም ሆነ በክልሎች ደረጃ የሚዘጋጁ የማስተማሪያ መጻሕፍት ተቀባይነት ባገኙ የትምህርት አሰጣጥ መርሆዎች መሠረት መዘጋጀታቸውንና አካባቢያዊ፣ ሀገራዊና ዓለማቀፋዊ ደረጃቸውን የጠበቁ መሆናቸውን ባረጋገጠ መልኩ መከናወን አለባቸው።

4/ ሚኒስቴሩ ለሁለተኛ ደረጃ ትምህርት የሚያስፈልጉ መጻሕፍት ዝግጅት፣ ኅትመትና ሥርጭት ያከናወናል።

5/ አግባብ ያላቸው የክልል የትምህርት አካላት የቅድመ አንደኛ ደረጃ፣ የአንደኛ ደረጃና የመካከለኛ ደረጃና የጐልማሶች ትምህርትና ሥልጠና መማሪያ የማስተማሪያ መጻሕፍትን የማዘጋጀት፣ የማሳተምና የማሰራጨት ኃላፊነት አለባቸው።

6/ ሚኒስቴሩ ኢትዮጵያ ውስጥ ተመዝግበው ሥራቸውን የሚያካሒዱ የውጭ ሀገር ማኅበረሰብ ትምህርት ቤቶችና ዓለም አቀፍ ትምህርት ቤቶች የሚገለገሉባቸውን ሥርዓተ ትምህርት ያፀድቃል።

24. <u>የሥርዓተ ትምህርት አጠቃላይ አቅጣጫዎች</u>

1/ አጠቃላይ ትምህርት ሚኒስቴሩ አግባብ ካላቸው የክልል አካላት፣ ከመምህራን፣ ከከፍተኛ ትምህርት ተቋማትና ከሌሎች ጉዳዩ ከሚመለከታቸው አካላት ጋር

Made with Xodo PDF Reader and Editor

በቅርብ በመመካከር በሚያወጣው የሥርዓተ ትምህርት ማዕቀፍ ላይ የተመሠረተ ይሆናል፡፡

2/ የክልል አካላት በየዕርከኑ ለሚገኙ የትምህርት ደረጃዎች ሥርዓተ ትምህርት የሚቀርጹበት ሁኔታ ሚኒስቴሩ በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል፡፡

25. <u>የሥርዓተ ትምህርት ማዕቀፍ ይዘትና አተገባበር</u>

1/ የአጠቃላይ ትምህርት ሥርዓተ ትምህርት ማዕቀፍ በሚኒስቴሩ የሚዘጋጅ ሲሆን ትምህርቱ የሚመለከታቸውን የኅብረተሰብ ክፍሎች እንዲሁም የሚሰጠውን የትምህርት ዓይነትና የሚሰጥበትን የትምህርት ዕርከን የሚያመላክት ይሆናል፡፡

2/ ሥርዓተ ትምህርት የሚከተሉትን ይዘቶችና አደረጃጀቶች ያካትታል፡፡

(ሀ) የአጠቃላይ ትምህርቱ መርሐ ግብር ዓላማዎች፣

(ለ) የአጠቃላይ ትምህርት ዓይነቶች ደረጃ፣

(ሐ) በመርሐ ግብሩ የሚሸፈኑ የትምህርት ዓይነቶች፣

(መ) ተማሪዎች በግዴታ እና በአማራጭ ሊወስዷቸው የሚገቡ የትምህርት ዓይነቶችና የሚያልፉባቸው መርሐ ግብሮች እና

(ሠ) ተማሪዎች ትምህርቱን በሚገባ መፈጸማቸውን ለማረጋገጥ የሚሰጡ ፈተናዎችን የሚመለከቱ ደንቦችና ሥርዓቶች፡፡

3/ በሚኒስቴሩ ተቀርጾ የሚዘጋጀው የሥርዓተ ትምህርት ማዕቀፍ አጠቃላይ ትምህርት በሚሰጡ በሁሉም ክልሎች ተግባራዊ መደረግ ይኖርበታል፡፡

4/ በክልሎች የሚዘጋጁ የመማሪያ ማስተማሪያ መጻሕፍት በአገር አቀፍ በተዘጋጁት የሥርዓተ ትምህርት ማዕቀፍ እና መርሃ- ትምህርቶች መሠረት መሆኑን በሚኒስቴሩ ይረጋገጣል፡፡

5/ ክልሎች በሀገር አቀፍ ደረጃ በሚዘጋጅ የሥርዓተ ትምህርት ማዕቀፍ እና መርሃ-ትምህርቶች መሠረት የቅድመ አንደኛ ደረጃ፤ የአንደኛ ደረጃ፣ የመካከለኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶችን እና የጉልማሶች ትምህርትና ሥልጠና ሥርዓተ ትምህርት ጥራቱን በጠበቀ መልኩ ማዘጋጀት አለባቸው፡፡

26. <u>የአጠቃላይ ትምህርት የሥርዓተ ትምህርት አግባብነት</u>

Made with Xodo PDF Reader and Editor

1/ በሥርዓተ ትምህርት የሚሸፈኑ የትምህርት ዓይነቶች በይዘታቸው ዓለማቀፋዊ፣ አግባብነት ያላቸውና በሀገሪቱ ልዩ ፍላጐት ላይ የተመሠረቱ ሊሆኑ ይገባል፡፡

2/ በየዕርከኑ ለሚሰጡ ትምህርቶች የሚቀረጸው ሥርዓተ ትምህርት ተማሪዎች የሚፈለገውን ዕውቀት፣ ክህሎትና አመለካከት እንዲያበለጽጉ በሚያስችልና ከአንድ መልካም ዜጋ የሚጠበቀውን ማኅበራዊና ሀገራዊ ኃላፊነት እንዲወጡ ሊያበቃቸው በሚያስችል መልኩ መዘጋጀት ይኖርበታል፡፡

27. <u>የማስተማሪያ ቋንቋ</u>

1/ የአፍ-መፍቻ ቋንቋ እንደትምህርት ዓይነትነት እና እንደ ማስተማሪያ ቋንቋነት ከቅድመ አንደኛ ደረጃ ጀምሮ የሚሰጥ ሆኖ እንደትምህርት ዓይነትነት እና እንደ ማስተማሪያ ቋንቋነት መሰጠቱ የሚያበቃበት የክፍል ደረጃ በክልሎች ተወስኖ ተግባራዊ ይደረጋል፡፡

2/ የእንግሊዘኛ ቋንቋ በማስተማሪያ ቋንቋነት ሥራ ላይ መዋል የሚጀምርበት በክልሎች የሚወሰን ሆኖ በአስገዳጅነት ከ9ኛ ክፍል ጀምሮ ተግባራዊ ይደረጋል፤ ስለአፈጻጸሙ ሚኒስቴሩ ዝርዝር መመሪያ ሊያወጣ ይችላል፡፡

3/ መስማት ለተሳናቸው ተማሪዎች ትምህርቱ በምልክት ቋንቋ ይሰጣል፡፡

28. <u>ሌሎች ቋንቋዎችን ስለማስተማር</u>

1/ ተማሪዎች ቢያንስ ሦስት ቋንቋዎችን እንዲማሩ ይደረጋል፤ ስለአፈጻጸሙ ክልሎች በሚያወጧቸው ህጎች ይወሰናል፡፡

2/ አንድ ተጨማሪ የሀገር ውስጥ ቋንቋ ከፌደራል የሥራ ቋንቋዎች መካከል የተማሪ ወይም የወላጅ ምርጫን ታሳቢ በማድረግ በየደረጃ ባለው የትምህርት መዋቅር ተወስኖ እንደ አንድ ትምህርት ዓይነት ከ3ኛ ክፍል ጀምሮ እስከ 10ኛ ክፍል የሚሰጥ ይሆናል፡፡

3/ የእንግሊዝኛ ቋንቋ ከአንደኛ ክፍል ጀምሮ እንደአንድ የትምህርት ዓይነት ይሰጣል፡፡

4/ ባላቸው ልዩ ፍላጎት ምክንያት የምልክት ቋንቋ መማር ለሚያስፈልጋቸው ተማሪዎች ትምህርቱ ስለሚሠጥባቸው ሁኔታዎች ሚኒስቴሩ መመሪያ ያወጣል፡፡

5/ አንድ ተጨማሪ የውጭ ቋንቋ ክልሉ በሚመርጠው መሠረት ከ9ኛ ክፍል ጀምሮ በአማራጭነት እንዲሰጥ ይደረጋል፡፡

Made with Xodo PDF Reader and Editor

29. <u>አንኳርና መሠረታዊ ትምህርቶች</u>

1/ የአጠቃላይ ትምህርት ሥርዓተ ትምህርት ማዕቀፍ አንኳርና መሠረታዊ ትምህርቶችን ያካተተ ይሆናል።

2/ ሚኒስቴሩ አንኳርና መሠረታዊ ትምህርቶችን የትኞቹ እንደሆኑ በየደረጃው የሚሠጡበትን አኳኋን የሚመለከት ዝርዝር መመሪያ ያወጣል።

3/ የግብረገብነት ትምህርት በአንደኛ ደረጃ በመሠረታዊ ትምህርትነት፤ በመካከለኛና በሁለተኛ ደረጃ ደግሞ ከዜግነት ትምህርት ጋር ተካትቶ ይሰጣል።

4/ ለሥርዓተ ትምህርቱ ከተመደበው የትምህርት ጊዜ ውስጥ የአንኳርና የመሠረታዊ ትምህርቶች ምጣኔ መቶኛ በሚኒስቴሩ ይወሰናል።

5/ ለእያንዳንዱ አንኳርና መሠረታዊ ትምህርት የሚመደበው ጊዜና የሚሰጠው ክብደት በሥርዓተ ትምህርት ማዕቀፍ ይገለጻል።

6/ የቅድመ አንደኛ ደረጃ፣ የአንደኛ ደረጃና የመካከለኛ ደረጃ የሁሉም የትምህርት ዓይነቶች ሥርዓተ-ትምህርት ሚኒስቴሩ የሚያዘጋጀውን ማዕቀፍ እና መርሃ-ትምህርቶች መሠረት በማድረግ በክልሎች ይቀረጻል።

30. <u>ተጓዳኝ ትምህርቶች</u>

1/ ሁሉም አጠቃላይ የትምህርት ተቋማት ተጓዳኝ ትምህርትን አስመልክቶ በሚኒስቴሩ የሚቀርጸውን የሥርዓተ ትምህርት ማዕቀፍ ተግባራዊ የማድረግ ኃላፊነት አለባቸው።

2/ ተማሪዎች በተጓዳኝ ትምህርቶች የሚሳተፉት በሚመርጡት ዘርፍ ሲሆን አንድ ተማሪ በአንድ የትምህርት ዘመን ቢያንስ በአንድ ተጓዳኝ የትምህርት ዓይነት መሳተፍ አለበት።

3/ ተጓዳኝ ትምህርቶች በትምህርት ቤቶች ዓመታዊ ዕቅዶች ውስጥ እየተካተቱና ግልጽና የታወቀ በሆነ መለኪያ እየተመዘኑ ተግባራዊ ይደረጋሉ።

31. <u>የአጠቃላይ ትምህርት የትምህርት ምጣኔ</u>

1/ ለአንድ ተማሪ የሚሰጠው የትምህርት ምጣኔ ተማሪው ለእረፍት፣ ለመዝናናት፣ ለግል ፍላጎት የሚያስፈልገው ጊዜ ለትምህርቱ ከተመደበለት ጊዜ ጋር እንዲሁም ወደ ትምህርት ቤት ለመመላለስ የሚፈጅበት ጊዜና የቤት ሥራ ለመሥራት የሚያስፈልገው ጊዜ በታሳቢነት ተወስዶ የሚወሰን ይሆናል።

Made with Xodo PDF Reader and Editor

2/ ዕለታዊና ሳምንታዊ የትምህርት ጊዜያትና ተማሪዎች ወደክፍል የሚገቡበትንና ከክፍል የሚወጡበት ሰዓት አግባብ ባለው የክልል ወይም የአካባቢ የትምህርት አስተዳደር አካል ይወሰናል።

3/ በቅድመ አንደኛ ደረጃ፤ በአንደኛ ደረጃ፤ በመካከለኛና በሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ተቋማት በየዕለቱ እና በየሳምንቱ የሚሰጡት የትምህርት ዓይነቶች ዝቅተኛና ከፍተኛ ቁጥር በሚኒስቴሩ በሚወጣ ስታንዳርድ ይወሰናል።

32. <u>የትምህርት ዓመታዊ የክፍለ ጊዜ ሰሌዳ</u>

1/ እንደየአየር ንብረት፣ የወላጆች የአኗኗር ሁኔታ እንዲሁም ተፈጥሯዊና ሰው ሠራሽ ችግሮችን በመሳሰሉ ምክንያቶች ክልሎችና አንዳንድ አካባቢዎች ከሀገር አቀፉ የተለየ የትምህርት ዓመታዊ የክፍለ ጊዜ ሰሌዳ ሊኖራቸው ይችላል። ዝርዝሩ ሚኒስቴሩ በሚያወጣው *መመሪያ* ይወሰናል።

2/ በመደበኛ ትምህርት መርሐግብር የአንድ ዘመን የትምህርት ቀናት ከ210 እስከ 220 ይሆናሉ። በማታ የትምህርት ክፍለ ጊዜ የሚኖሩት የአንድ ትምህርት ዘመን ቀናት ከ315 እስከ 320 ቀናት ወይም የአንድ ዓመት ተኩል የትምህርት ጊዜ ይሆናል። ከዚህ በተጨማሪ ሌሎች አማራጭ ዘዴዎች ተግባራዊ የሚሆኑበት መንገድ ዝርዝር *መመሪያ* ይወጣል።

3/ ትምህርት በፈረቃ የሚካሄድባቸውን ሁኔታዎች አስመልክቶ ሚኒስቴሩ *መመሪያ* ያወጣል።

4/ የበዓል ቀናትን ሳይጨምር በአንድ ሳምንት አምስት የትምህርት ቀናት ይኖራሉ።

5/ በመደበኛ ትምህርት በየዕለቱ ሰባት የትምህርት ክፍለ ጊዜያት ሲኖሩ እያንዳንዳቸው አርባ አምስት ደቂቃ ይኖራቸዋል። የማታው ትምህርት መርሐ ግብር በየዕለቱ አራት የትምህርት ክፍለ ጊዜያት ይኖራሉ። ሀገራዊ ስታንደርዱን በጠበቀ መልኩ ክልሎች ተለማጭ የጊዜ ሰሌዳ በማውጣት ተግባራዊ ማድረግ ይችላሉ።

6/ ልዩ ፍላጎት ላላቸው ተማሪዎችና በጎልማሶች ትምህርት መርሐ ግብር ተሳታፊ ለሚሆኑ ተማሪዎች በሚቀረጹ መርሐ ግብሮች የሚኖረው የትምህርት ዘመን ርዝማኔ፣ የሳምንት የትምህርት ቀናት ቁጥርና የየዕለቱ የትምህርት ክፍለ ጊዜ ብዛት በሚኒስቴሩ በሚወጣ *መመሪያ* ይወሰናል።

Made with Xodo PDF Reader and Editor

7/ በዚህ አንቀጽ በንኡስ አንቀጽ 1-6 የተደነገገው ቢኖርም የቅድመ አንደኛ ደረጃ ትምህርት ተማሪዎች የትምህርት ዓመታዊ የክፍለ ጊዜ ሰሌዳ ሳምንታዊ የትምህርት ቀናት፣ የትምህርት ክፍለ ጊዜያት ርዝመትንና የትምህርት ምጣኔን የሚመለከቱ ጉዳዮች አግባብ ባላቸው ክልሎች ተቋማት ይወሰናሉ።

8/ የውጭ ሀገር ማኅበረሰብ ትምህርት ቤቶችና ዓለም አቀፍ ትምህርት ቤቶች የየራሳቸው የትምህርት ዓመታዊ የክፍለ ጊዜ ሰሌዳ ሊኖራቸው ይችላል።

33. <u>የራስ ሥርዓተ ትምህርት የተከለከለ ስለመሆኑ</u>

1/ ማንኛውም የአጠቃላይ ትምህርት ተቋም አግባብ ባላቸው የፌዴራልና የክልል አካላት ጸድቆ ሥራ ላይ ባለው ሥርዓተ ትምህርት ምትክ የራሱን ሥርዓተ ትምህርት አውጥቶ ተግባራዊ ማድረግ አይችልም።

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተደነገገው ቢኖርም ኢትዮጵያ ውስጥ ሥራቸውን የሚያካሂዱ የውጭ ማኅበረሰብ ትምህርት ቤቶችና ዓለም አቀፍ ትምህርት ቤቶች የየራሳቸው ሥርዓተ ትምህርቶች ሊኖሯቸው ይችላሉ።

34. <u>ሥርዓተ ትምህርትን ስለመመዘን፣ ስለመከለስና ስለማስተካከል</u>

1/ የሥርዓተ ትምህርትን ተገቢነትና አፈጻጸም ለማረጋገጥ ይቻል ዘንድ ሚኒስቴሩ ወይም አግባብ ያለው የክልል አካል በሚወስነው መሠረት የሚካሄድ የሥርዓተ ትምህርት ምዘና፣ እንዲሁም ማስተካከያ ሥራ እንዲሠራ ይደረጋል።

2/ በሁሉም ዕርከን የሚገኙ የአጠቃላይ ትምህርት ሥርዓተ ትምህርቶች ጥናት ላይ ተመሥርቶ እንዲከለስ ይደረጋል። ዝርዝሩ ሚኒስቴሩ በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል።

3/ ሥርዓተ ትምህርት እንዲከለስ ሲደረግ አዲሱ ሥርዓተ ትምህርት ሙሉ በሙሉ ተግባራዊ እስኪደረግ ድረስ ነባሩ ሥርዓተ ትምህርት ተፈጻሚ እየሆነ ይቆያል።

4/ የዚህን ምዕራፍ ድንጋጌዎች አፈጻጸም ለማረጋገጥ ሚኒስቴሩ በፌዴራልና በክልል ደረጃ ሥርዓተ ትምህርትን የተመለከተ ጥናት ያካሂዳል፤ በየደረጃው ላሉ አካላትም አስፈላጊውን የቴክኒክ ድጋፍ ያደርጋል።

5/ አጠቃላይ ትምህርት በኢንፎርሜሽን ኮሙኒኬሽን ቴክኖሎጂ ላይ የተመሠረተና ዘመናዊ እንዲሁም ውጤታማ መሆኑን ያረጋግጣል።

Made with Xodo PDF Reader and Editor

ክፍል አምስት

የአጠቃላይ ትምህርት ደረጃ ፣ ጥራትና አግባብነት

35. አጠቃላይ መርሆዎች

1/ የትምህርትን ጥራት ለማሻሻል መንግሥት ያወጣው ፖሊሲና እንደ አግባብነታቸው በዚህ ፖሊሲ ላይ በየጊዜው የሚደረጉት ማስተካከያዎች የአጠቃላይ ትምህርት ደረጃ ጥበቃ ጥራትንና አግባብነትን በተመለከተ እንደመሪ ደንቦች ሆነው ያገለግላሉ፡፡

2/ ሚኒስቴሩ የትምህርት ደረጃን ለማስጠበቅ የተጣለበትን ኃላፊነት በአግባቡ ለመወጣት ይቻለው ዘንድ በዚህ ረገድ በተለይ የሚከተሉትን መርሐ ግብራዊ ጉዳዮች በየወቅቱ በሚወጡ ስታንዳርዶችና መስፈርት መሠረት የሚመለከታቸውን አካላት በማሳተፍ ተግባራዊ ያደርጋል፡፡

(ሀ) የትምህርት ቤቶች ሥራ አመራር አሠራርና አደረጃጀት፣

(ለ) ትምህርት ቤቶችን በተቀመጡ ስታንዳርዶች መሠረት ማሻሻል፣

(ሐ) የመምህራን ልማትንና ብቃትን ማረጋገጥ፣

(መ) የእንግሊዝኛና የአፍ መፍቻ ቋንቋ ጥራት ማሻሻያ መርሐ ግብሮችን በተለይ የሚያካትት የመምህራን ልማትና ሥልጠና፣

(ሠ) ሥርዓተ ትምህርት እና የማስተማሪያ መጻሕፍት፣ ምዘናና የትምህርት ቁጥጥር፣

(ረ) ትምህርትና ሥልጠናን በኢንፎርሜሽን ኮሙኒኬሽን ቴክኖሎጂ በመደገፍ ውጤታማና ዘመናዊ ማድረግ፣

(ሰ) የመርሐ ግብር ቅንጅትና የአፈጻጸም ምዘና፣

3/ የአጠቃላይ ትምህርት ጥራትና አግባብነት ማረጋገጫ ማስረጃ የሚሰጠው በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 የተገለጸውን መስፈርት መሠረት በማድረግ ነው፡፡

4/ የትምህርት ጥራትንና አግባብነትን ቀጣይነት ማረጋገጥ የሚኒስቴሩ ኃላፊነት ይሆናል፡፡ ይህንንም ተግባራዊ ለማድረግ የምዘና ማረጋገጫውን ለመስጠት አስፈላጊውን መስፈርት በማውጣት ሥራ ላይ ያውላል፤ በብቃት እየተፈጸመ መሆኑንም ይከታተላል፡፡

5/ ሚኒስቴሩ ለአጠቃላይ ትምህርት የመማር ማስተማር ሂደት የሚያስፈልጉ የትምህርት ግብአቶችን ስታንደርድ ያዘጋጃል፤ ይገመግማል፤ ይቆጣጠራል፡፡

36. ሀገር አቀፍ የትምህርት ብቃት ማረጋገጫ ማዕቀፍ

Made with Xodo PDF Reader and Editor

1/ ከዚህ በታች የተመለከቱትን ተግባሮች ለማከናወን ይቻለው ዘንድ ሚኒስቴሩ አግባብ ካላቸው የፌዴራልና የክልል አካላት እንዲሁም ከሌሎች ባለድርሻዎች ጋር በመመካከር ሀገር አቀፍ የትምህርት ብቃት ማረጋገጫ ማዕቀፍን ያደራጃል። በዚህም መሠረት፡

(ሀ) መሠረታዊ የሆኑ የትምህርት ጥራትና ደረጃ ማስጠበቂያ መርሆዎችን ያወጣል፣ ይህም የተማሪዎችን ክህሎት፣ እውቀት፣ አመለካከትና እሴቶችን ባካተተ መልኩ ይቀረጻል።

(ለ) በሁሉም ደረጃዎች ያሉትን የትምህርት ብቃት ማረጋገጫ መስፈርት ይወስናል።

(ሐ) ዕውቀትን፣ ክህሎትን፣ ዝንባሌዎችንና ዕሴቶችን ከግምት በማስገባት የብቃት ማረጋገጫ ማስረጃዎችን ይሰጣል።

(መ) በሁሉም የትምህርት ዕርከኖች የሚደረጉ ግንኙነቶችን፣ የመረጃ ልውውጦችን ከአንድ የትምህርት ተቋም ወደሌላው የሚደረጉ ዝውውሮችን ያመቻቻል።

2/ በተጨማሪም ሚኒስቴሩ የሚከተሉትን ተግባሮች ያከናውናል።

(ሀ) የትምህርት አሰጣጥን በተመለከተ የተቀመጡት የጥራትና የአግባብነት ደንቦች በሥራ መተርጎማቸውን ያረጋግጣል።

(ለ) ተፈላጊውን ውጤት ሊያስገኝ የሚችልና ድግግሞሽንና ብክነትን የሚያስቀር የትምህርት አሰጣጥ ሥርዓት እንዲዘረጋ ያደርጋል።

3/ አጠቃላይ ትምህርትን የሚመለከቱ ሀገር አቀፍ የብቃት ማረጋገጫ መስፈርት ሥራ ላይ መዋላቸውን መከታተል የክልል የትምህርት አስተዳደር ተቋማት ኃላፊነት ይሆናል።

37. <u>የትምህርት ቁጥጥር፣ ክትትልና ድጋፍ አገልግሎት</u>

1/ የአጠቃላይ ትምህርት ደረጃ ጥራትን በባለቤትነት የሚያስጠብቅ የትምህርት ቁጥጥርና ክትትል አገልግሎት የሚሰጥ መንግስታዊ ተቋም በሚኒስቴሩ ሥር ይደራጃል።

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተደነገገው ቢኖርም ተቆጣጣሪው፣

(ሀ) የትምህርት ደረጃና ጥራትን የሚመለከቱ ጉዳዮች በትክክል በሥራ እየተተረጎሙ መሆናቸውን ለማረጋገጥ በማንኛውም ጊዜ በአጠቃላይ ትምህርት ተቋማት አባላቱን በመመደብ ሥራውን ማከናወን የሚችል ሲሆን

Made with Xodo PDF Reader and Editor

ይህን ለማድረግ ለተመርማሪው ተቋም የቅድሚያ ማስጠንቀቂያ መሰጠት አያስፈልገውም።

(ለ) አንድ የአጠቃላይ ትምህርት ተቋም የሥራ መሪ፣ መምህር ወይም ማንኛውም ሠራተኛ፣ የትምህርት አሰጣጡን የጊዜ ሰሌዳና ይዘት፣ ማኅደሮች ወይም ሌሎች ሰነዶች እንዲያቀርብለት መጠየቅ ይችላል። የትምህርት ተቋሙን የትምህርት አሰጣጥ ወይም አስተዳደር የሚመለከቱ መረጃዎች እንዲሰጡት መጠየቅ ይችላል።

(ሐ) በምርመራ ላይ ስላለ ጉዳይ ጠቃሚ መረጃ ሊሰጥ ይችላል ተብሎ የተገመተን ማንኛውንም ሰው በጽሑፍ ጠርቶ ቃለ መጠይቅ ማድረግ ይችላል።

(መ) አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ መርማሪው በምርመራ ሂደት ላይ ካለው ጉዳይ ጋር ግንኙነት አላቸው ብሎ የሚያምንባቸውን የትምህርት ተቋሙን አባላትና ንብረቶች ፎቶግራፎች የማንሳትና የቪዲዮ ምስሎችን የመቅረጽ ሥልጣን አለው።

(ሠ) የትምህርት ቤት ሕንፃዎች፤ ሌሎች ቋሚና አላቂ ንብረቶች በአግባቡ እየተጠበቁ መሆኑን፤ የቅጥር ግቢዎችን ንጽሕናና አያያዝ፤ እንዲሁም የጽዳት አጠባበቅ በመመልከት ለትምህርት ቤቱ አስተዳደር ያሳውቃል፤ ለሚመለከተው አካልም ሪፖርት ያደርጋል።

(ረ) የትምህርት ቤት አካባቢዎች ለመማር ምቹ መሆናቸውን ያረጋግጣል፤ ጉድለት ካገኘም የማሻሻያ ሀሳብ ያቀርባል።

3/ የትምህርት ደረጃና ጥራት ቁጥጥርና ክትትል ሥራ በሁሉም ክልሎች በሚገኙ የአጠቃላይ ትምህርት ተቋማት ዓይነቶችና ዕርከኖች ይካሄዳል።

4/ በሁሉም ደረጃዎች የሚገኙ የአጠቃላይ ትምህርት ተቋማት ተገቢው የትምህርት አሰጣጥ ደረጃና ጥራት ቁጥጥር በየተቋሞቻቸው እንዲካሄድ የመጠየቅ መብት አላቸው። ተቆጣጣሪዎች ሥራቸውን በሚያካሂዱ ጊዜም የመተባበር ግዴታ አለባቸው።

5/ የትምህርት ደረጃና ጥራት ማስጠበቂያ ቁጥጥርና ክትትል ሥራ የሚካሄደው ለተመርማሪው ተቋም አስቀድሞ በማሳወቅ ወይም ባለማሳወቅ ሊሆን ይችላል።

Made with Xodo PDF Reader and Editor

6/ ሚኒስቴሩ ተገቢው የደረጃና ጥራት ማስጠበቂያ ቁጥጥር ተካሂዶባቸው አጥጋቢ ውጤት ላስመዘገቡ የትምህርት ተቋማት ለሦስት ዓመት ዋጋ ያለው የምስክር ወረቀት ይሰጣል፡፡

7/ የሚመለከተው የሚኒስቴሩ አካል የአጠቃላይ ትምህርት ደረጃ ጥራት ማስጠበቂያ ቁጥጥር ክትትል ውጤትን ዓመታዊ ሪፖርት ለሚኒስቴሩ ያቀርባል፡፡ የሪፖርቱ ቅጅም አግባብ ላላቸው የክልል የትምህርት አካላትና ተጠሪነታቸው ለፌዴራሉ መንግሥት ለሆኑ የከተማ አስተዳደሮች ይላካል፡፡

8/ መርማሪው ሲጠይቅ አንድ የትምህርት ተቋም ርዕሰ መምህር ወይም ሌላ የተቋሙ ባልደረባ የትምህርት ቤቱን መረጃዎች፣ ሪኮርዶች፣ የሂሳብ መዝገቦች፣ ማስታወሻዎች፣ የፈተና ረቂቆችንና ሌሎችም ለምርመራ ሥራው አስፈላጊ ናቸው የተባሉ ቁሳቁሶችን ማቅረብ አለበት፡፡

9/ መርማሪው ሥራውን ሲያካሂድ የሚመረመረው የትምህርት ተቋም ሥራውን ከማካሄድ መታገድ አለበት ብሎ በተጨባጭ በሚያምንበት ጊዜ የተገኘው ድክመት መወገዱ እስኪረጋግጥ ድረስ በተመርማሪው ተቋም ላይ ጊዜያዊ የዕገዳ እርምጃ እንዲጣልበት አግባብ ላለው የፌዴራል ወይም የክልል የትምህርት አስተዳደር አካል የውሳኔ ሀሳብ ማቅረብ ይችላል፡፡

38. <u>የትምህርት ደረጃንና ጥራትን የሚመለከቱ ደንቦችን ስላለማክበር</u>

1/ በሀገር አቀፍ፣ በክልል ወይም በአካባቢ ደረጃ ያለው የትምህርት ደረጃና ጥራት ከተጠበቀው በታች መውረዱ ሲረጋገጥ የሚመለከታቸው የፌዴራል፣ የክልልና የአካባቢ የትምህርት አስተዳደር ኃላፊዎች ተጠያቂዎች ይሆናሉ፡፡

2/ በአንድ አጠቃላይ የትምህርት ተቋም ያለው የትምህርት ደረጃና ጥራት ከሚጠበቀው በታች የወረደ መሆኑ ሲረጋገጥ የትምህርት ተቋሙ ርዕሰ መምህርና ጉዳዩ የሚመለከታቸው መምህራንና ሌሎች ለችግሩ አስተዋፅኦ ያደረጉ አካላትና ግለሰቦች ተጠያቂዎች ይሆናሉ፡፡ የትምህርት ደረጃና ጥራት መርማሪዎችን ሥራ ለማሰናከል የሚደረጉ ተግባሮች የተከለከሉ ናቸው፡፡

39. <u>የክፍል ምጣኔና የማስተማር ዘዴዎች</u>

1/ በአንድ የትምህርት ክፍል የሚኖረው የተማሪዎች ቁጥር መምህሩ ለእያንዳንዱ ተማሪ ተገቢውን ትኩረት ሊሰጥ በሚያስችል መልኩ መወሰን አለበት፡፡

Made with Xodo PDF Reader and Editor
Daniel Fikadu Law Office

2/ እንደአስፈላጊነቱ የተማሪዎቹን ቁጥር ከፍ ወይም ዝቅ በማድረግ ወይም በግለሰብ ተማሪ ደረጃ የትምህርት አሰጣጡን ሂደት ለማሳለጥና በኢንፎርሜሽን ኮሙኒኬሽን ቴክኖሎጂ ተጠቃሚ መሆን ይቻላል።

3/ የክፍሉ ተማሪዎች ቁጥር፣ የመምህርና ተማሪዎች ምጣኔና አስመልክቶ በአጠቃላይ የትምህርት ተቋማት ስለሚኖረው አሠራር ሚኒስቴሩ በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል።

4/ በየአካባቢዎቻቸው ያሉትን የቅድመ አንደኛ ደረጃ ትምህርት ተቋማትን የክፍል ምጣኔ አስመልክቶ የክልል የትምህርት ተቋማት ተገቢውን ይወስናሉ።

ክፍል ስድስት

የተማሪዎች ምዘናና ፈተና

40. የምዘናና የፈተና ዓላማዎች

1/ የአጠቃላይ ትምህርት ምዘናና የፈተና ዓላማ የዚህ አዋጅ ድንጋጌዎች በአግባቡ ሥራ ላይ እየዋሉ መሆናቸውን በማረጋገጥ፣ የትምህርት ልማትን በመደገፍና የትምህርት ጥራትን በማሻሻል ላይ የተመሠረተ መሆን አለበት።

2/ የተማሪዎችን ውጤታማነት በመለካት ረገድ ምዘናዎችና ፈተናዎች ዋና መንገድ እንደመሆናቸው መጠን ተማሪዎች በየትምህርት ዕርከኑ ተፈላጊውን ዕውቀት፣ ክህሎትና የአመለካከት ብስለት ማግኘታቸውን ማረጋገጥ በሚያስችል መልክ መዘጋጀት አለባቸው።

3/ የተማሪዎችን ዕውቀት፣ ክህሎትና የአመለካከት ዕድገት በሚለካበት ጊዜ በአንኳር የትምህርት ዓይነቶች ያገኟቸው ውጤቶች በቀዳሚነት ከግምት ውስጥ መግባት አለባቸው።

4/ በቅድመ አንደኛ ደረጃ ትምህርት ፈተና ባይሠጥም የተማሪዎችን እድገት ለመከታተል ባሕር-መዝገብ እየተዘጋጀ በዚያው መሠረት ይመዘናሉ።

5/ እስከ አንደኛ ደረጃ ማጠናቀቂያ (6ኛ ክፍል) ተማሪዎችን በደረጃ ማስቀመጥ የተከለከለ ነው።

41. ከክፍል ወደ ክፍል ዝውውር

1/ በሁሉም የአጠቃላይ ትምህርት ዕርከኖች ከክፍል ክፍል መዛወር የሚቻለው ተማሪው በተማራቸው የሁሉም የትምህርት ዓይነቶች ተደምረው በአማካይ

Made with Xodo PDF Reader and Editor

50% እና በላይ በማምጣት ማለፉ ሲረጋገጥ ነው፤ ሚኒስቴሩ ዝርዝር መመሪያ ያወጣል፡፡

2/ ወደሚቀጥለው የትምህርት ዕርከን ለመሸጋገር የሚያበቃውን ፈተና ማለፍ ያልቻለ ተማሪ ደግሞ እንዲማር የሚፈቀድለት ሲሆን፣ ይህም የትምህርት ዘመኑን የማራዘም ውጤት ይኖረዋል፡፡

3/ በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 2 የተገለጸው እንደተጠበቀ ሆኖ እስከ አራተኛ ክፍል ድረስ ተማሪዎችን መከታተልንና ማብቃትን መሠረት ያደረገ ማኅበራዊ የክፍል ዝውውር ተግባራዊ ይሆናል፡፡

42. <u>ፈተናዎችን የማዘጋጀትና የማስተዳደር ኃላፊነት</u>

1/ ሚኒስቴሩ ወይም ለዚሁ ዓላማ ተብሎ የሚኒስትሮች ምክር ቤት በደንብ ያቋቋመው የፌዴራል መንግሥት አካል የ12ኛ ክፍል ማጠናቀቂያ ብሔራዊ ፈተና የማውጣትና የማስተዳደር ኃላፊነት አለበት፡፡

2/ ሚኒስቴሩ የ12ኛ ክፍል ማጠናቀቂያ ፈተና የሚሰጥባቸውን የትምህርት ዓይነቶች ይወስናል፡፡

3/ አንድ ተማሪ አጠቃላይ ትምህርትን የሚያጠናቅቀው በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 መሠረት የሚሠጠውን ፈተና ሲወስድ ነው፡፡

4/ የስድስተኛ ክፍል ማጠናቀቂያ ፈተና በክልል ደረጃ የሚሰጥ ሲሆን ዝግጅቱም ሆነ አስተዳደሩ በክልል ትምህርት ቢሮዎች ስታንደርዱን ጠብቆ ይከናወናል፡፡ ለዚህም ክልሎች በሚኒስቴሩ የተዘጋጀውን ስታንደርድ መሠረት በማድረግ ዝርዝር የአፈጻጸም መመሪያ በማውጣት ይተገብራሉ፡፡

5/ የስምንተኛ ክፍል ማጠናቀቂያ ፈተና አዘገጃጀት ስታንደርድ በትምህርት ሚኒስቴር ይዘጋጃል፤ ፈተናውን የማዘጋጀትና የማስተዳደር ሥራ በክልል ትምህርት ቢሮዎች ይከናወናል፡፡

6/ በሌሎች የትምህርት ክፍሎች ፈተናዎችን የማውጣትና የማስተዳደር ተግባርና ኃላፊነት የእያንዳንዱ የትምህርት ተቋም ይሆናል፡፡

43. <u>ለፈተና የመቀመጥ መብት</u>

1/ አንድ ተማሪ በክልል እንዲሁም ሀገር አቀፍ ፈተና በሚሰጥበት ጊዜ ተፈታኝ መሆን የሚቻለው ፈተናው በሚሰጥበት የትምህርት ደረጃ እየተማረ ባለበት ዓመት ነው፡፡

Made with Xodo PDF Reader and Editor

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተመለከተው ቢኖርም ተማሪው ክልላዊ ፈተና በቀጣዩ የትምህርት ዓመት ብቻ በተለየ ሁኔታ ደግሞ በመማር ለሁለተኛ ጊዜ መፈተን ይችላል፡፡

3/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 በተሠጠው ዕድል ተጠቅሞ ፈተናውን ማለፍ ያልቻለ ተማሪ ከዚያ በኋላ በግሉ መፈተን ይችላል፡፡

44. **<u>የተፋጠነ ዝውውር</u>**

1/ ፈጣን የአእምሮ እድገትና የመማር ችሎታ ላላቸው ተማሪዎች ከክፍል ክፍል ዝውውር የትምህርት ካላንደሩን ሳይጠብቅ በሴሚስተር ሊፈጸም ይችላል፡፡

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተደነገገው ቢኖርም ተማሪው ሀገር አቀፍና የክልል ፈተናዎችን ተፈትኖ ሳያልፍ ወደሚቀጥለው የትምህርት ዕርከን መሻገር አይችልም፡፡

45. **<u>ማስረጃ የማግኘት መብት</u>**

1/ ተማሪዎች የተለያዩ የትምህርት ዕርከኖችንና የክፍል ደረጃዎችን ሲያጠናቅቁ ከሚማሩባቸው ትምህርት ቤቶች ወይም ከሚመለከተው የክልል ወይም የፌዴራል መንግሥት አካል ተገቢውን የምስክር ወረቀት የማግኘት መብት አላቸው፡፡

2/ የምስክር ወረቀቶቹ ተማሪው በእያንዳንዱ የትምህርት ዓይነት ያገኘውን ውጤትና ከአንድ ክፍል ወደሚቀጥለው የሚደረገውን የዝውውር መስፈርት የሚገልጹ ሊሆኑ ይገባል፡፡

<u>ክፍል ሰባት</u>

<u>ስለ አጠቃላይ ትምህርት መምህራን</u>

46. **<u>መሠረታዊ መርሆዎች</u>**

1/ ሁሉም ዓይነት የትምህርት መርሐ ግብሮች ሊቀረጹ የሚገባው መምህራን ለሀገር ዕድገትና በአጠቃላይም ለሰው ልጅ ደህንነት በሁሉም ዘርፎች እየተጫወቱ ያሉትንና ሊጫወቱም የሚችሏቸውን ሚናዎች ከግምት በማስገባት፣ ለዚህም ተገቢውን ዕውቅና በመስጠት ሊሆን ይገባል፡፡

2/ የሚመለከታቸው የመንግሥት አካላት መምህራን ተፈላጊው የሙያ ፍቅር፣ ችሎታ፣ ትጋትና ብቃት ያላቸው መሆኑን የማረጋገጥ ኃላፊነት አለባቸው፡፡

Made with Xodo PDF Reader and Editor

47. <u>የመምህራን ትምህርትና ሥልጠና</u>

1/ የመምህራን ምልመላና ሥልጠና ሥራ መምህራን በግልና በጋራ ተፈላጊው የሙያ ብቃት ኖሯቸው ትምህርት እንዲስፋፋና ዕውቀትም እንዲበለጽግ የሚያደረግ ይሆናል፡፡

2/ የመምህራን ትምህርትና ሥልጠና በሠርተፍኬት፣ በዲፕሎማ፣ በመጀመሪያ ዲግሪ፤ በማስተርስ ዲግሪ እና በሌሎች በሚኒስቴሩ በሚወሰኑ ደረጃዎችና መርሐ ግብሮች ይከናወናል፡፡

3/ ሚኒስቴሩ መምህራን የሚመለመሉበትንና የሚሰለጥኑበትን ሁኔታዎች በተመለከተ መመሪያ ያወጣል፡፡

4/ ወደመምህርነት ሙያ ለመሰማራት ፍላጎት ያላቸው አመልካቾች ውጤታማ የትምህርትና የሥልጠና አገልግሎት እንዲያገኙ የፌዴራልና የክልል መንግሥታት ትኩረት ሰጥተው ይሠራሉ፤ በቂ በጀትም ይመድባሉ፡፡

5/ የመምህራን ትምህርት፣ ሥልጠናና አደረጃጀት በቅድመ ሥራና በሥራ ላይ ሥልጠና መልክ በሚቀረጹ መርሐ ግብሮች ይከናወናል፡፡

6/ ሴቶች ለመምህርነት ስልጠና በሚወዳደሩበት ጊዜ ለምልመላ የሚያስፈልጉትን አጥጋቢ መስፈርት አሟልተው በውድድር ወቅት ከወንዶች ጋር እኩል ነጥብ በሚያገኙበት ጊዜ ቅድሚያ ይሠጣቸዋል፡፡

7/ አንድ መምህር በሥራ ላይ እያለ በመንግሥት ወጪ ደረጃውን የሚያሻሽል ሥልጠና ከወሰደ ለእያንዳንዱ የሥልጠና ዓመት አንድ ዓመት በሙያው ማገልገል አለበት፡፡

8/ የመምህራን ትምህርትና ሥልጠና ተቋማት የሚመሠረቱበትና ሥራቸውንም የሚያካሂዱበት ሁኔታ በሚኒስትሮች ምክር ቤት በሚወጣ ደንብ ይወሰናል፡፡

9/ በመምህራን ትምህርትና ሥልጠና ተቋማት የሚያስተምሩ ባለሙያዎች በሌሎች ከፍተኛ ትምህርት ተቋማት የሚያስተምሩ ባለሙያዎች ሊያሟሉ የሚገባውን መስፈርት ማሟላት አለባቸው፡፡ በተለይም የማስተማር ዘዴን የሚመለከቱ የትምህርት ዓይነቶችን የሚያስተምሩ ባለሙያዎች ከአካዳሚያዊ ብቃት በተጨማሪ በሙያው ልምድ ያካበቱ ሊሆኑ ይገባል፡፡

Made with Xodo PDF Reader and Editor

48. **<u>የርእሰ መምህራን፣ የመምህራንና የትምህርት ባለሙያዎች አቅም ግንባታ መርሐ ግብሮች</u>**

1/ ለመምህራን አቅም ግንባታ መርሐ ግብር የሚቀረጹ ኮርሶች የሠልጣኞቹን ዕውቀትና ችሎታ በማሻሻል፣ የሥራ መስኮቻቸውን ለማስፋት ወይም ወደሌላ ለመለወጥ፣ ወይም በሚያስተምሯቸው የትምህርት ዘርፎች ዙሪያ ከተከሰቱ አዳዲስ አስተሳሰቦችና የማስተማሪያ ዘዴዎች ጋር በማስተዋወቅ ላይ የሚያተኩሩ ይሆናሉ፡፡

2/ የትምህርት ቤቶች ርዕሰ መምህራን፣ ሌሎች መምህራንና የትምህርት ሥራ ተቆጣጣሪዎች (ሱፐርቫይዘሮች) የሙያ ደረጃቸው ከወቅታዊ ሁኔታዎች ጋር የተጣጣመ እንዲሆን ሚኒስቴሩ ተከታታይ የሥልጠናና የሙያ ማበልጸጊያ ሥርዓት እንዲዘረጋ ያደርጋል፡፡

3/ እያንዳንዱ ርዕስ መምህር፣ መምህርና የትምህርት ሥራ ተቆጣጣሪ በዚህ ዓይነቱ ሥልጠና ተሳታፊ የመሆን ግዴታ አለበት፡፡

4/ በሥልጠናው ተሳታፊ የሚሆኑና በመንግሥት የትምህርት ተቋማት የሚያገለግሉ ርዕሰ መምህራን፣ መምህራን ወይም የትምህርት ሥራ ተቆጣጣሪዎች ለሥልጠናው ምንም ዓይነት ክፍያ እንዲፈጽሙ አይጠየቁም፡፡ በግል ትምህርት ቤት ላሉት ባሙያዎች የሚደረገውን የሥልጠና ወጪ ቀጣሪው አካል ይሸፍናል፡፡ የክፍያውን መጠንና የአከፋፈሉን ሁኔታ አስመልክቶ ሚኒስቴሩ መመሪያ ያወጣል፡፡

49. **<u>በመንግሥት ትምህርት ቤቶች ስለሚደረግ ምደባ</u>**

1/ በመንግሥት የትምህርት ተቋማት የሚያስተምሩ መምህራን ምደባ የሚካሄደው በክልል የትምህርት ቢሮዎችና አግባብ ባለው የዞን ወይም የወረዳ የትምህርት አስተዳደር አካል ነው፡፡

2/ አንድ አጠቃላይ ትምህርት የሚሰጥ ተቋም ለሚያስተምራቸው የትምህርት ዓይነቶች በቂ ቁጥር ያላቸው መምህራን የመመደብ ወይም እንዲመደቡ የማድረግ ኃላፊነት አለበት፡፡

3/ ወሲባዊ ጥቃትን የሚመለከቱ ወንጀሎች መፈጸሙ ተረጋግጦ በፍርድ ቤት ጥፋተኛ መሆኑ የተረጋገጠበት ሰው በማንኛውም የአጠቃላይ ትምህርት ተቋም

Made with Xodo PDF Reader and Editor

ውስጥ መምህር ሆኖ ሊቀጠር አይችልም፡፡ የዚህ ንዑስ አንቀጽ ድንጋጌ በመምህርነት ሥራ ተሰማርቶ የወሲባዊ ጥቃት ወንጀል መፈጸሙ የተረጋገጠበትን ሰውም ይጨምራል፡፡

4/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 3 የተመለተከው ድንጋጌ በዚህ ወንጀል ጥፋተኛ ከተባለ በኋላ የተሰየመን ሰው አይጨምርም፡፡

50. <u>የሥራ ዕድገትና ከሥራ መልቀቅ</u>

1/ ግልጽና በተጨባጭ ሊለካ በሚችል መስፈርት ላይ በመመሥረት ሁሉም የአጠቃላይ ትምህርት መምህራን ከአንድ የማስተማር ዕርከን ወደ ሌላው ወይም ከአንድ የሙያው ደረጃ ወደቀጣዩ የመሸጋገር መብት አላቸው፡፡

2/ በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 የተጠቀሰው መስፈርት የመምህሩን የግል የሥራ ብቃትና የሚያከናውነውን ሥራ ክብደት ከግምት የሚያስገባ መሆን አለበት፡፡

3/ በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 2 የተመለከተው ቢኖርም የትምህርት ተቋሙ ሲፈልገውና መምህሩም ሲስማማ ጥቅማጥቅሙ ተጠብቆለት ባለበት ዕርከን ላይ መቆየት ይችላል፡፡

4/ በሚኒስቴሩ የሚወጣው የመምህራን ሙያ መደላድል በሁሉም የአጠቃላይ ትምህርት ተቋማትና በሁሉም የሙያው ዕርከኖች ተፈጻሚ ይሆናል፡፡

5/ በየእርከኑ ባሉት የመምህርነት ሙያዎች መሟላት ስለሚገባቸው መስፈርት፣ መምህራን ከአንዱ የማስተማር ዕርከን ወደሌላው ወይም ከአንዱ የማስተማር ደረጃ ወደሚቀጥለው ደረጃ እድገት ሊያገኙ ስለሚችሉበት ሁኔታ ሚኒስቴሩ መመሪያ ያወጣል፡፡

51. <u>የመምህራን የሥራ ፈቃድ</u>

1/ ሚኒስቴሩ የመምህራን የስራ ፈቃድ አሠጣጥን፤ የሥራ አፈጻጸም ክትትልን፤ ዕድገትን እንዲሁም የሙያ ፈቃድ ዕድሳትን የሚመለከት ስታንዳርድ በመመሪያ ያወጣል፤ አፈጻጸሙንም አግባብ ካላቸው የክልል አካላት ጋር በመሆን ያመቻቻል፡፡

2/ ማንኛውም ሰው ተገቢው የማስተማር ሥራ ፈቃድ ሳይኖረው በአጠቃላይ ትምህርት ተቋማት ውስጥ በመምህርነት መቀጠር አይችልም፡፡

3/ ከቅድመ ሥራ ላይ ስልጠና በኋላ በመምህርነት የሚመደብ ሰው በቅድሚያ የሁለት ዓመት የትውውቅ ሥልጠና የመከታተልና ለዚህም የሚሰጠውን

Made with Xodo PDF Reader and Editor

የመመዘኛ ፈተና የማለፍ ግዴታ አለበት፡፡ ይህን ግዴታ ከተወጣ በኋላ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተመለከተው የሥራ ፈቃድ ይሰጠዋል፡፡

4/ አንድ መምህር ከደረጃ ዕድገት ቆይታ ጋር በተሳሰረ መልኩ የሙያ ፈቃዱን በየሁለት አመቱ ማሳደስ ያለበት ሲሆን የዕድሳቱ አገልግሎት ከማንኛውም ክፍያ ነጻ ነው፡፡

5/ ሚኒስቴሩ የውጭ ሀገር ዜግነት ያላቸውን መምህራን የሙያና የሥራ ፈቃድ እና ዕድሳት በተመለከተ መመሪያ ያወጣል፡፡

52. **<u>የአጠቃላይ ትምህርት መምህራን የሥራ ዋስትና</u>**

1/ ማንኛውም መምህር በዚህ አዋጅ የተጣለበትን ኃላፊነትና ግዴታ አለመወጣቱ አግባብ ባለው አካል ካልተረጋገጠ በስተቀር ከራሱ ፈቃድ ውጭ ከሥራ አይሰናበትም፡፡

2/ መምህራን በሚያስተምሩበት ተቋም ወይም በትምህርት ሥርዓቱ ውስጥ የመዋቅር ለውጥ ቢደረግም እንኳ ዋስትናቸው ተከብሮ ይቆያል፡፡

3/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 የተደነገገ ቢኖርም መምህራን የትምህርት ሥርዓቱ ውስጥ በሚኖረው ለውጥ ራሳቸውን እንዲያበቁ ይደረጋል፡፡

53. **<u>የሙያ ነፃነት</u>**

1/ መምህራን ተግባርና ኃላፊነታቸውን በሚወጡበት ጊዜ የተሟላ የአካዳሚና የሙያ ነጻነት ይኖራቸዋል፡፡ ይህ መብት በተለይ የሚከተሉትን ጉዳዮች ያካተተ ይሆናል፤

(ሀ) በጸደቁ መርሐ ግብሮችና ሥርዓት ትምህርት ማዕቀፍ ውስጥ ሆነው ለተማሪዎች ይበጃል በሚሉት የማስተማር ዘዴና የትምህርት መረጃ መሣሪያዎች ሥራቸውን የማካሄድ፣

(ለ) በተከታታይ ምዘናና ወቅትን ጠብቀው በሚሰጡ ፈተናዎች የተማሪዎቻቸውን የትምህርት ብቃት የመመዘን፣

2/ የትምህርት ቁጥጥርና ክትትል ሥርዓቱ መምህራን ኃላፊነቶቻቸውን በሚገባ እንዲወጡ ለማበረታታት በሚያስችል መልክ መዘርጋት ይኖርበታል፡፡ ከዚህ በተቃራኒው የቁጥጥር ሥርዓቱ ይህን የመምህራንን ነጻነትና የሙያ ተነሳሽነት በሚሸረሽር አኳኋን መካሄድ አይኖርበትም፡፡

3/ የመማር ማስተማር ሂደቱን ጥራትና ተገቢነት አስመልክቶ መምህራን አስፈላጊውን ሀሳብ የመስጠት መብት አላቸው፡፡

Made with Xodo PDF Reader and Editor

54. **<u>የመምህራን የሥነ ምግባር ደንብ</u>**

መምህራን ተቀባይነት ባላቸው መርሆዎች መሠረት የሚያበረክቱትን የላቀ አገልግሎትና የሙያውንም ክብር ከፍ ለማድረግ ይቻል ዘንድ ሚኒስቴሩ መምህራን በማኅበራቸው አማካይነት የራሳቸውን የሙያ ሥነ ምግባር ደንብ እንዲያወጡ ይደግፋል፡፡

55. **<u>የሙያ ኃላፊነትን ስላለመወጣት</u>**

1/ በዚህ አዋጅ፣ በአዋጁ መሠረት በሚወጡ ደንቦችና መመሪያዎች ወይም በሙያው የሥነ ምግባር ደንቦች የተመለከቱትን ተግባርና ኃላፊነቶች በማይወጡ መምህራን ላይ ተገቢው እርምጃ ይወሰዳል፡፡

2/ ሚኒስቴሩ ይህን አስመልክቶ የዲሲፕሊን መመሪያ ያወጣል፡፡

3/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተገለጸው ድንጋጌ ቢኖርም መምህራን የሙያ ኃላፊነታቸውን ባለመወጣት በሌሎች ላይ ለሚፈጽሙት ጥፋት አግባብ ባለው ሕግ ተጠያቂዎች ይሆናሉ፡፡

<u>ክፍል ስምንት</u>

<u>የትምህርት አስተዳደርና አመራር</u>

56. **<u>ያልተማከለ አስተዳደር</u>**

1/ የትምህርት አስተዳደርና አመራር ሁሉንም የትምህርት ባለድርሻዎች ሊያሳትፍ በሚችልበት አካኋን ባልተማከለ የሥራ የሥልጣን ተዋረድና አስተዳደር ይካሄዳል፡፡

2/ በፌዴራል፣ በክልል፣ በዞን፣ በወረዳ እንዲሁም በእያንዳንዱ የትምህርት ተቋም ደረጃ የሚገኙ ባለድርሻ አካላት በዚህ አዋጅና በአዋጁ መሠረት በሚወጣው ደንብና መመሪያዎች መሠረት በትምህርት አስተዳደርና አመራር ጉዳዮች ተሳትፎ ይኖራቸዋል፡፡

3/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 ከተገለጹት መንግሥታዊ ባለድርሻ አካላት በተጨማሪ ወላጆችና የወላጆች ማኅበራት፣ ተማሪዎች፣ የመምህራን ማህበር፣ የሚመለከታቸው የሲቪል ማኅበረሰብ አባላት፣ አግባብ ያላቸው የጥናትና ምርምር ተቋማትና ታዋቂ ግለሰቦች በትምህርት አስተዳደርና አመራር ሥራ ውስጥ ሚኒስቴሩ የሚያወጣውን መመሪያ መሠረት በማድረግ ተሳትፎ ይኖራቸዋል፡፡

57. **<u>የሌሎች ባለድርሻ አካላት ሚና</u>**

Made with Xodo PDF Reader and Editor

1/ የማንኛውም የመንግሥት የትምህርት ተቋም ተማሪዎች፣ ወላጆችና አሳዳሪዎች፣ የወላጆች ማኅበራት፣ የመምህራን ማኅበራት፣ የሚመለከታቸው የሲቪል ማኅበረሰብ አካላትና ታዋቂ ግለሰቦች የትምህርት አስተዳደርንና የትምህርት ቤት ግንባታን አስመልክቶ ንቁና ውጤታማ ተሳትፎ እንዲያደርጉ ይበረታታሉ፡፡

2/ ባለድርሻ አካላቱ በተለይም በወረዳ፣ በቀበሌና በትምህርት ቤት ደረጃ በሚቋቋም የትምህርትና ሥልጠና ቦርድ ውስጥ ውክልና እንዲኖራቸው ይደረጋል፡፡

ክፍል ዘጠኝ

የትምህርት ድጋፍ ሰጭ አገልግሎቶች

58. የትምህርት ተቋማት ግንባታና መገኛ ቦታ

1/ የትምህርት ተቋማት ግንባታና የመገኛ ቦታዎች የጥራት ደረጃ ሚኒስቴሩ በሚያወጣው ስታንዳርድ ይወሰናል፡፡

2/ ትምህርት ቤቶች ልዩ ፍላጎት ያላቸውን እንዲሁም ባለባቸው የአካል ጉዳት ሳቢያ ድጋፍ የሚስፈልጋቸውን ተማሪዎችን ጨምሮ ለሁሉም ለተማሪዎች የተመቹና አደጋ ሊያስከትሉ ከሚችሉ ሁኔታዎችና አካባቢዎች የጸዱ መሆን አለባቸው፡፡

3/ ማንኛውም የትምህርት ተቋም ከገበያ ቦታ፣ ከመጠጥ ቤቶች፣ ከዋና መንገዶች እንዲሁም በድምፅና በአየር ብክለት ከተጠቁ ቦታዎች እና ከሌሎች በተማሪዎች ሁለንተናዊ ዕድገት ላይ አሉታዊ ተፅዕኖ ከሚያደርጉ ስፍራዎች እንዲሁም ለመልካም ጸባይ ተቃራኒ የሆኑ የንግድ ስራዎች ከሚከናወኑበት ስፍራ ርቆ መቋቋም አለበት፡፡

4/ ትምህርት ቤቶቹ ቀደም ብለው የተቋቋሙ ከሆነም ሚኒስቴሩ ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመመካከር ለመልካም ጸባይ ተቃራኒ የሆኑ የንግድ ስራዎች በእነዚሁ ተቋማት አቅራቢያ እንደይከናወኑ የሚከለክል መመሪያ ያወጣል፡፡

59. የትምህርት ቴክኖሎጂ ደረጃ አሰጣጥ

1/ የማስተማርያ መጻሕፍት፣ ሌሎች የትምህርት ድጋፍ ሰጪ ዕቃዎችና የቴክኖሎጂ ውጤቶች ከውጭ ወደሀገር ውስጥ እንዲገቡ ከመደረጉ በፊት ሊያሟሉ የሚገባውን የጥራት ደረጃና የመማሪያ መስፈርት አስመልክቶ ሚኒስቴሩ መመሪያ ያወጣል፡፡

Made with Xodo PDF Reader and Editor

2/ የትምህርት ቴክኖሎጂ በሁሉም የሀገሪቱ ክፍሎች በፍትሐዊነት እየተሰራጨ መሆኑ በሚኒስቴሩ ይረጋገጣል፡፡

3/ አግባብ ያላቸው የንግድና የቅጅ መብቶችን የሚመለከቱ ሕጎችና ሀገሪቱ የፈረመቻቸው ዓለም አቀፍ ስምምነቶች እንደተጠበቁ ሆኖ ሚኒስቴሩ የግሉ ዘርፍ በትምህርት መሣሪያዎችና ቴክኖሎጂ ማምረትና ማዳበር ሥራ እንዲሳተፍ ያበረታታል፡፡

4/ የትምህርት መልቲ ሚዲያ ፕሮግራሞች ማለትም በራዲዮ፣ በቴሌቭዥን፣ በተንቀሳቃሽ ስልክ፣ በኢንተርኔትና በተመሳሳይ የቴክኖሎጂ ውጤቶች የሚካሄዱ መርሐ ግብሮች ዝግጅትና ስርጭት አግባብ ባላቸው ሕጎችና ሀገሪቱ በፈረመቻቸው ዓለም አቀፍ ስምምነቶች የገባቻቸውን ግዴታዎች በጠበቀ ሁኔታ ይሠጣል፡፡

60. <u>ቤተ መጻሕፍት፣ ቤተ ሙከራዎችና የትምህርት ማበልጸጊያ ማዕከላት</u>

1/ ማንኛውም የአጠቃላይ ትምህርት ተቋም ሚኒስቴሩ የሚያወጣውን ደረጃ የጠበቀ ወይም የጠበቁ ቤተ መጻሕፍት፣ ቤተ ሙከራዎችና የትምህርት ማበልጸጊያ ማዕከላት ይኖሩታል፡፡

2/ ቤተ መጻሕፍት፣ ቤተ ሙከራዎችና የትምህርት ማበልጸጊያ ማዕከላት የመማር ማስተማሩን ሂደት በሚደግፍና ሥራ ላይ ያለውን ሥርዓተ ትምህርት በሚያግዝ መልክ መደራጀት አለባቸው፡፡

3/ መንግሥት ቤተ ሙከራዎችና የትምህርት ማበልጸጊያ መጻሕፍትና መሣሪያዎች ከውጭ ሀገር ከቀረጥ ነጻ እንዲገቡ ለሁሉም ዓይነት የትምህርት ተቋማት ድጋፍ ያደርጋል፡፡

61. <u>የተማሪዎች ምክር አገልግሎት</u>

1/ በየትኛውም ዕርከን ላይ ያሉ የአጠቃላይ ትምህርት ተቋማት ተማሪዎቻቸው ከአንደኛ ክፍል ጀምሮ በዘርፉ በሠለጠኑ ባለሙያዎች የምክር አገልግሎት ማግኘታቸውን የማረጋገጥ ኃላፊነት አለባቸው፡፡

2/ የምክር አገልግሎቱ በተለይ የትምህርት አቀባበል ችግሮችን፣ ጎጂ ልማዳዊ ድርጊቶችን፣ የዲሲፕሊንና የሥነ ልቦና ጉዳዮችን፣ አካል ጉዳተኝነትን፣ ሥነ ጾታን፣ ኤች አይቪ ኤድስን በሚመለከቱ ችግሮች ላይ እንዲያተኩር ይደረጋል፡፡

3/ ማንኛውም ተማሪ በንኡስ አንቀጽ 2 የተመለከቱ አገልግሎቶችን ትምህርት ቤቱ የምክር አገልግሎት እንዲሰጠው የመጠየቅ መብት ያለው ሲሆን በተለይም ለኤች

Made with Xodo PDF Reader and Editor

አይ ቪ ኤድስ የተጋለጡ ወይም ከቫይረሱ ጋር ለሚኖሩ ተማሪዎች በትምህርት ቤቶቻቸው ወይም ለዚሁ ተግባር በተቋቋሙ ሌሎች አካላት ተገቢውን የምክር አገልግሎት እንዲያገኙ ይደረጋል፡፡

62. <u>የተማሪዎች ንጽሕናና ጤንነት አጠባበቅ</u>

1/ ማንኛውም የአጠቃላይ ትምህርት ተቋም በቅጥር ግቢው ተገቢው የመጀመሪያ ደረጃ እርዳታ እንዲሁም ማናቸውም የሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ተቋም የመጀመሪያ ደረጃ እርዳታን ጨምሮ መሠረታዊ የሕክምና አገልግሎት መስጫ አገልግሎት ሊኖረው ይገባል፡፡

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ትምህርት ቤቱ መሠረታዊ የህክምና አገልግሎት ከሌለው አገልግሎቱ በጤና ኤክስቴንሽን አገልግሎት ጣቢያ ይሰጣል፡፡

3/ በቅድመ አንደኛ ደረጃ፤ በአንደኛ ደረጃና በመካከለኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች የሚማሩ ሕፃናት አግባብ ባላቸው የጤና አካላት የተወሰኑትን መሠረታዊ ክትባቶች መውሰዳቸውን ማረጋገጥ የሚማሩባቸው ተቋማት ኃላፊነት ነው፡፡

4/ አንድ አጠቃላይ የትምህርት ተቋም በተቻለ መጠን ተማሪዎቹ በዓመት አንድ ጊዜ የጤና ምርመራ እንዲያካሂዱ ያደርጋል፡፡

5/ ሁሉም አጠቃላይ ትምህርት ተቋማት ንጹሕና በቂ የመጠጥ ውሃ፣ የመማሪያ ክፍሎች፣ ቅጥር ግቢና የተለያዩና የተራራቁ የወንዶችና የሴቶች ተማሪዎች፣ የመምህራን መጸዳጃ ክፍሎች እንዲሁም ከሰባተኛ ክፍል ጀምሮ ለሴት ተማሪዎች የንጽሕና መጠበቂያ ቁሳቁሶች መኖራቸውን ማረጋገጥ ይገባቸዋል፡፡

6/ አንድ ተማሪ ሌሎች ተማሪዎችን ለአደጋ በሚያጋልጥ ሊድን በሚችል ተላላፊ ሕመም እየተጠቃ መሆኑ ሲታወቅ ከሕመሙ ሙሉ በሙሉ መፈወሱ በሕክምና እስኪረጋገጥ ድረስ የሕክምና ፈቃድ ይሰጠዋል፡፡ ድኖ ከተመለሰም በኋላም የቀረበትን ትምህርት ለማካካስ ትምህርት ቤቱ ተገቢውን ጥረት ያደርጋል፡፡

<u>ክፍል አሥር</u>

<u>ልዩ ፍላጎት ያላቸው ተማሪዎች ትምህርት</u>

63. <u>የልዩ ፍላጎት ትምህርት አሰጣጥ</u>

1/ ልዩ ፍላጎት ያላቸው ተማሪዎች አጠቃላይ ትምህርትን በተመለከተ ከሌሎች ተማሪዎች ዕኩል በአካታቶ ትምህርት ይማራሉ፡፡

Made with Xodo PDF Reader and Editor

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት በአካባቶ ትምህርት መማር ለማይችሉ አካል ጉዳተኛ ተማሪዎች ትምህርት የሚሰጥበትን ሁኔታ በተመለከተ ሚኒስቴሩ መመሪያ ያወጣል።

3/ የልዩ ፍላጎት ትምህርት የጤናና የአካል ጉዳት ላለባቸው ዜጎች የሚሰጥ ሆኖ የሚከተሉትን ያካትታል።

(ሀ) የመማር ወይም የባህርይ ችግር ያለባቸው፣ አካላዊ ጉዳት ያለባቸው፤ መስማት የተሳናቸው፣ ዐይነ ስውራን፡ የአእምሮ ዕድገት ውስንነት ያለባቸው፤ የተግባቦት ቋንቋ እጥረት ያለባቸው፤ በከፍተኛ ሕመም የሚሰቃዩትንና ኦቲስቲክ የሆኑ ሕፃናት፣ ወጣቶችና ጎልማሶች፣

(ለ) ተደራራቢ የአካል ጉዳት ያለባቸው ሕፃናት፤

64. <u>ልዩ ተሰጥኦና ተውህቦ ስላላቸው ተማሪዎች</u>

1/ ልዩ ተሰጥኦና ተውህቦ ኖሯቸው ይህን ዕምቅ ችሎታ የበለጠ ያዳብሩ ዘንድ ትኩረትና ክትትል ለሚያስፈልጋቸው ተማሪዎች መንግሥት የተለየ ትኩረት ያደርጋል፤ ድጋፍም ያበረክታል። ዝርዝሩ ሚኒስቴሩ በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል።

2/ መንግሥት የዚህ ዓይነት የተለየ ተሰጥኦና ተውህቦ ያላቸው ተማሪዎች ይህን ችሎታቸውን ይበልጥ ለማዳበር እንዲያስችላቸው ተብለው በተቋቋሙ ትምህርት ቤቶች እንዲማሩ ሊያደርግ ይችላል።

65. <u>የመንግሥት ተግባርና ኃላፊነት</u>

1/ በሁሉም ዕርከኖች በሚገኙ የአጠቃላይ ትምህርት ተቋማት መንግሥት ልዩ ፍላጎት ላላቸው ተማሪዎች ተገቢውን ድጋፍ ያደርጋል።

2/ ሚኒስቴሩ በተለይ ቀጥሎ ባሉት ጉዳዮች ላይ መመሪያ ያወጣል።

(ሀ) ልዩ ፍላጎት ላላቸው ተማሪዎች የሚሰጥ አጠቃላይ ትምህርት የሚወሰደው ጊዜ፣

(ለ) በትምህርት አሠጣጥ ሂደቱ ልዩ ፍላጎት ያላቸው ተማሪዎች ትምህርት አቀባበል የሚለካበት ሁኔታ፣

(ሐ) ልዩ ፍላጎት ላላቸው ተማሪዎች ትምህርት የሚሰጡ ትምህርት ቤቶች ማሟላት ስለሚገባቸው የብቃት ደረጃ፣

Made with Xodo PDF Reader and Editor

(መ) ልዩ ፍላጎት ያላቸውን ተማሪዎች በተመለከተ ተግባራዊ ስለሚደረገው ሥርዓተ ትምህርት፣

(ሠ) የልዩ ፍላጎት ትምህርት ሊሰጣቸው ስለሚገባ ተማሪዎች አመዳደብና በየምድቡ ላሉትም ስለሚያስፈልገው የተለየ አገልግሎት፣

(ረ) ልዩ ፍላጎት ላላቸው ተማሪዎች የሚሰጥ ትምህርትን የሚያበረታታ መመሪያ፣

(ሰ) እያንዳንዱ ልዩ ፍላጎት ላላቸው ተማሪዎች ሲባል በተለይ የተቋቋመ ወይም በአካቶ ትምህርት አሰጣጥ እነዚህን ተማሪዎች ተቀብሎ የሚያስተምር የትምህርት ተቋም ምቹ የትምህርት አካባቢ፣ አስፈላጊ የሰው ኃይል፣ የመማሪያ ክፍሎች፣ የትምህርት መሣሪያዎችንና ቁሳቁስ በማሟላት ረገድ መውሰድ ስላለበት እርምጃና ስለሚከተለው ዘዴ፣

(ሸ) ልዩ ፍላጎት ያላቸውን ተማሪዎች ችግር በተመለከተ የሥራ አፈጻጸሙን በመከታተልና በመገምገም የመማሪያ ሥፍራዎችንና የትምህርት አገልግሎትን አስመልክቶ ሊወሰዱ ስለሚገባቸው ጉዳዮች ለመንግሥት የውሳኔ ሀሳብ ሊቀርብ ስለሚችልበት ሁኔታ፣

3/ ልዩ ፍላጎት ላላቸው ተማሪዎች ተግባራዊ የሚደረገው ሥርዓተ ትምህርት በተቻለ መጠን ከሀገር አቀፉ ሥርዓተ ትምህርት ጋር የተጣጣመ መሆን አለበት፡፡

ክፍል አሥራ አንድ

የጎልማሶች ትምህርት

66. የጎልማሶች ትምህርት መርሆዎች

የጎልማሶች ትምህርት በሚከተሉት መርሆዎች ላይ የተመሠረተ ይሆናል፡፡

1/ የትምህርት ዕድል በላገኙ ወይም ትምህርታቸውን ባቋረጡ የኅብረተሰብ ክፍሎች ላይ ትኩረት ባደረገ መልክ የተሳታፊዎቹን የተለየ ፍላጎት ያገናዘበ፣

2/ በግል የትምህርት አቀባበላቸውና በማኅበራዊ ተሳትፎአቸው ረገድ የትምህርቱ ተሳታፊዎች ትምህርቱን በመከታተል ረገድ በሚኖራቸው ብቃትና ጽኑ ፍላጎት፣

3/ የትምህርት ፍላጎትንና ማኅበራዊ ተሳትፎን በተመለከተ ተገቢውን ማነቃቂያ ማድረግ፣

Made with Xodo PDF Reader and Editor

4/ እየተሳተፈ ባለበት የትምህርት ሂደት እያንዳንዱ ጎልማሳ ከራሱ ተሞክሮ በመነሳት ተማሪም አስተማሪም ሊሆን ስለመቻሉ ተገቢውን ዕውቅና መስጠት፣

67. **<u>የጎልማሶች ትምህርት ዓላማዎች</u>**

1/ የጎልማሶች መሠረታዊ ትምህርት ዓላማ ዕድሜያቸው ከ15 ዓመት በላይ የሆኑና ምንም ዓይነት መደበኛ ትምህርት ያላገኙ ወይንም መደበኛ ትምህርታቸውን ያቋረጡ ሰዎች ጥራትና ተገቢነት ባለው የትምህርት አሰጣጥ ሂደት የማንበብና የመጻፍ እንዲሁም የማስላት ዕውቀትና ክህሎት እያገኙ ቀጣይ ትምህርቶችን በመከታተል በተለያዩ ማኅበራዊና ኢኮኖሚያዊ እንቅስቃሴዎች ንቁ ተሳታፊ እንዲሆኑ በዕቅድ፣ በተገቢው ድርጅትና ቅንጅት የታገዘ የትምህርት አሰጣጥን ተግባራዊ ማድረግ ነው።

2/ በሁሉም ዕርከኖች የሚሰጡ የጎልማሶች ትምህርትና ሥልጠና መርሐ ግብሮች በመንግሥት እየተቀረጹ ተግባራዊ ያደርጋሉ። እነዚህ መርሐ ግብሮች የሚቀረጹት የተሳታፊዎቹን ሕይወት ለዘለቄታው በተሻለ መንገድ ለመለወጥ በሚያስችል መልክ ነው።

3/ የጎልማሶች ትምህርት መርሐ ግብሮች ሲቀረጹ በተለይ ጠረፋማ ለሆኑ አካባቢዎችና በመሠረተ ልማት አቅርቦት እጥረት ምክንያት በትምህርት ተደራሽነት ረገድ በአንጻራዊ ሁኔታ ኋላቀር በሆኑ አካባቢዎች ላይ ትኩረት እንዲያገኙ ይደረጋል።

4/ የጎልማሶች ትምህርት መርሐ ግብሮች ከመደበኛው መርሐ ግብር ጋር እኩል ዕውቅና ይኖረዋል።

68. **<u>የጎልማሶች ትምህርትን ተግባር ተኮር ስለማድረግ</u>**

1/ ለቀን ተቀን ኑሯቸው የሚረዳቸውን ዕውቀትና ክህሎት ለመቅሰም ወይም የሙያ ብቃታቸውንና ምርታማነታቸውን የበለጠ በማሳደግ የተሻለ ሕይወት እንዲኖራቸው ሁኔታዎችን ለማመቻቸት ከጎልማሶች መሠረታዊ ትምህርት መርሃ ግብር በተጨማሪ በሙያ ክህሎት ማበልፀጊያ ሥልጠና እንዲሳተፉ ይደረጋል።

2/ የግል ባለሀብቶች የጎልማሶች የመማሪያ ጣቢያዎችንና የክህሎት ማበለጸጊያ ማዕከላትን እንዲያቋቁሙ መንግሥት ያበረታታል።

Made with Xodo PDF Reader and Editor

3/ የተግባር ተኮር የጐልማሶችን ትምህርት የሚያስተባብር አካል ሚኒስቴሩ በሚያወጣው መመሪያ ይቋቋማል፡፡

69. **<u>የጎልማሶች ትምህርት ጥራትና አግባብነት</u>**

1/ የጎልማሶች ትምህርትን አስመልክቶ የሚቀረጹ መርሐ ግብሮች ለትምህርቱ ጥራትና ተገቢነት አስፈላጊውን ትኩረት መስጠት አለባቸው፡፡ የጎልማሶች ትምህርት ይዘት በተጠቃሚዎቹ ፍላጎትና አቅም ላይ የተመሠረተ ይሆናል፡፡ ይህም በመሆኑ መርሐ ግብሩ የሚቀረጸው ለተሳታፊዎች አጠቃላይ ትምህርት ለመስጠት ብቻ ሳይሆን እንደየዝንባሌያቸውና እንደየፍላጎታቸው ለቀጣይ የሙያና የከፍተኛ ትምህርት ተቋማት እንዲዘጋጁ ለማድረግም ጭምር ነው፡፡

2/ የመምህራን ማሠልጠኛ መርሐ ግብሮች የጎልማሶች ትምህርትን የሚመለከቱ ኮርሶችን የሚያካትቱ መሆን አለባቸው፡፡ እነዚህ ኮርሶችም የጎልማሶችን ማኅበራዊ አቋምና ቤተሰባዊ ኃላፊነት ከግምት አስገብተው ይቀረጻሉ፡፡

3/ በጎልማሶች ትምህርት አሰጣጥ ጠቀሜታ ላይ የሚውሉ የትምህርት መሣሪያዎችና የትምህርት ቁሳቁስ እንዲሁም የመረጃና የግንኙነት ቴክኖሎጂ የሚመለከት መመሪያ በሚኒስቴሩ እንዲወጣ ይደረጋል፡፡

70. **<u>የጎልማሶች ትምህርት የሚሰጥበት ጊዜና ሥፍራ</u>**

1/ የጎልማሶች ትምህርት በመደበኛ ትምህርት ቤቶች፣ ለዚሁ ተግባር ሲባል የገበሬዎች ማሠልጠኛ ማእከል፣ በሠራተኞች ማኅበራት፤ በከተሞች፣ ቀበሌዎች፣ በበይነ-መረብ፣ በርቀት ወይም በሌሎች አካላት በተዘጋጁና ደረጃቸውን በጠበቁ ማዕከላት ይሰጣል፡፡

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የጎልማሶች ትምህርት በሥራ ቦታ፣ በማኅበረሰብ ማዕከላት፣ በቤተሰብ ውስጥ ወይም ሌሎች የቴክኖሎጂ አማራጮችን በመጠቀም መደበኛ ባልሆነ መልክ ሊሰጥ ይችላል፡፡

3/ የጎልማሶች ትምህርት የጊዜ ርዝመት፣ የትምህርት ዓይነቶች ቅደም ተከተል፣ ሳምንታዊና ዕለታዊ የትምህርት ሰዓታት እንዲሁም የትምህርት ክትትል ምዘናን የሚመለከቱ ጉዳዮች ፍላጎቶቻቸውንና አቅማቸውን በማገናዘብ ሚኒስቴሩ በሚያወጣው መመሪያ ይወሰናል፡፡

<u>ክፍል አሥራ ሁለት</u>

<u>የትምህርት ፍትሐዊነት</u>

Made with Xodo PDF Reader and Editor

71. <u>የትምህርት ፍትሐዊነት መርሆዎች</u>

1/ የትምህርት ዕድልን ለማመቻቸት ሲባል የሚቀረጹ መርሐ ግብሮች ሁሉ ከተለያዩ ማኅበረሰቦች የሚመጡ ተማሪዎችን በእኩልነት ተጠቃሚ በማድረግ የትምህርት አሰጣጡ ፍትሐዊ በሆነ መንገድ ሥራ ላይ እንዲውል ይደረጋል፡፡

2/ የትምህርት ፍትሐዊነት በተለይ በሚከተሉት ጉዳዮች ላይ ያተኩራል፡፡

(ሀ) በጾታ፣ በዘር፣ በብሔረሰብ፣ በቋንቋ፣ በተወላጅነት፣ በቀለም፣ በሃይማኖት፣ በአካል ጉዳተኝነት፣ በዕድሜ ወይም በቡድናዊ ቅርርብ ላይ በመመሥረት የሚፈጸሙ ልዩነቶችና መድሏዊ አሠራርሮችን ማስወገድ፣

(ለ) ለሁሉም እኩል ዕድሎችን ማመቻቸት በተለይም ልዩ ድጋፍ የሚያስፈልጋቸውን የኅብረተሰብ ክፍሎች ከሌሎቹ ጋር በእኩል ደረጃ በትምህርት ሥርዓቱ ተጠቃሚ ወደሚሆነበት ደረጃ ከፍ ማድረግ፣

72. <u>ለሴቶች ስለሚሰጥ የትምህርት ድጋፍ</u>

1/ ሴቶች በትምህርቱ ዘርፍ በእኩልነት እንዲሳተፉና በትምህርታቸውም ውጤታማ እንዲሆኑ ሚኒስቴሩ በሚያወጣው መመሪያ መሠረት ልዩ ድጋፍ ይደረግላቸዋል፡፡

2/ በአጠቃላይ ትምህርት ሥርዓቱ ውስጥ በሴት ተማሪዎችና መምህራን ላይ ማንኛውም ዓይነት መድሏዊ ልዩነት እንዳይፈጸምና ሴቶች ከትንኮሳና ከሌሎችም ዓይነት ጥቃቶች እንዲጠበቁ ለማድረግ ሚኒስቴሩ በትምህርት ተቋማት ጾታዊ ጥቃት ለመከላከል የሚስችል መመሪያ ያወጣል፡፡

73. <u>ለገጠር ትምህርት ስለሚሰጥ ድጋፍ</u>

1/ መንግሥት አጠቃላይ ትምህርት በገጠር እንዲስፋፋ የተለየ ትኩረት ያደርጋል፤ በዚህም ለገጠር ትምህርት ቤቶች መሠረታዊ ግብአቶች መሟላታቸውንና ትምህርቱም ደረጃውን የጠበቀ መሆኑን ያረጋግጣል፡፡

2/ የትምህርት አገልግሎቶች በገጠርና በተለይም ጠረፋማ በሆኑ አካባቢዎች እንዲስፋፉ የተለየ ትኩረትና ድጋፍ ይሰጣል፡፡ ዝርዝሩ በመመሪያ ይወሰናል፡፡

3/ ትምህርቱ በሚከተሉት ጉዳዮች ላይ በማተኮር ይካሄዳል፡፡

(ሀ) ገበሬዎች ባሏቸው የማምረቻ መሣሪያዎች በአግባቡ በመጠቀም የበለጠ ምርታማ እንዲሆኑ ማድረግ፣

(ለ) የገበሬዎችን የሥራ ቅልጥፍናና የሀብት አጠቃቀም የበለጠ ማሳደግ፣

Made with Xodo PDF Reader and Editor

(ሐ) ገበሬዎችን ከዘመናዊ የአመራረት ዘዴዎች ጋር በማስተዋወቅ በተሻሻሉ የማምረቻ መሣሪያዎች ተጠቃሚዎች እንዲሆኑ ማብቃት፤

(መ)የገበሬዎችን የአካባቢ እንክብካቤ፤ የግልና የአካባቢ ንጽሕና አጠባበቅና የቁጠባ ባህል ማበልፀግ፤

74. <u>በአርብቶ አደር አካባቢዎች ስለሚሰጥ ትምህርት</u>

1/ መንግሥት በአርብቶ አደር አካባቢ ባሉ የትምህርት ሥርዓት አተገበባር ላይ የሚታዩ ክፍተቶችን በመሙላት ልዩ ድጋፍ ያደርጋል፡፡

2/ በዚህ አዋጅ የትምህርት ደረጃንና ጥራትን በተመለከተ የተቀመጡት ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆኖ በአርብቶ አደር አካባቢዎች የሚሰጥ ሥርዓተ ትምህርት የነዋሪዎቹን የኑሮ ዘይቤ ደረጃ በደረጃ በበጎ መልኩ ለመለወጥ እንዲያስችል ተደርጎ ይቀረጻል፡፡

3/ በየትኛውም ደረጃ የሚገኙ የመንግሥት አጠቃላይ ትምህርት አካላት በአርብቶ አደር አካባቢዎች የሚሰጠው ትምህርት ከመደበኛው ትምህርት ጋር እኩል መሆኑን ማረጋገጥ አለባቸው፡፡

4/ መንግሥት በአርብቶ አደር አካባቢዎች አጠቃላይ ትምህርትን ለሁሉም ለማዳረስ የተለያዩ የትምህርት አቅርቦት ስልቶችን ይነድፋል፣ አተገባበሩ ላይም ክትትልና ድጋፍ ያደርጋል፡፡

5/ በአርብቶ አደር አካባቢዎች የሚገኙ ሕፃናት የጎብረተሰቡን እንቅስቃሴ መነሻ በማድረግ ከቤተሰቦቻቸው ጋር እየኖሩ በተንቀሳቃሽ ወይም በከፊል ተንቀሳቃሽ ትምህርት ቤቶች ትምህርታቸውን እንዲከታተሉ ይደረጋል፡፡

6/ ለተንቀሳቃሽ ትምህርት ተቋማት የሚያስፈልጉ የማስተማሪያ አገልግሎቶች አግባብ ባላቸው የመንግሥት አካላት ይቀርባሉ፤ አስፈላጊ በሚሆንበት ጊዜም መንግሥት በአርብቶ አደር አካባቢዎች አዳሪ ትምህርት ቤቶችን ያቋቁማል፡፡

7/ ሚኒስቴሩ በአርብቶ አደር አካባቢዎች የሚካሄዱ የትምህርት አቅርቦት ስልቶችና አተገባበሮችን የሚመለከት ጥናትና ምርምር ያካሂዳል፤ ውጤቱን ለባለድርሻ አካላት ያሳውቃል፣ የመፍትሔ ሀሳቦችንም ያቀርባል፡፡

<u>ክፍልአሥራ ሦስት</u>

<u>መንግሥታዊ ስላልሆኑ የአጠቃላይ ትምህርት ተቋማት</u>

75. <u>መንግሥታዊ ያልሆኑ የትምህርት ተቋማትን የሚመለከቱ ጠቅላላ ደንቦች</u>

Made with Xodo PDF Reader and Editor

1/ አጠቃላይ ትምህርት የሚሰጡ መንግሥታዊ ያልሆኑ የትምህርት ተቋማት በግል ትምህርት ቤትነት፣ በሲቪል ማኅበራት፤ አትዮጵያ ውስጥ በሚኖሩ የውጭ ሀገር ማኅበረሰቦች ትምህርት ቤትነት፤ በውጭ ሀገራት ባሉ የኢትዮጵያ ማኅበረሰብ ትምህርት ቤትነት፤ በዓለም አቀፍ ትምህርት ቤትነት፤ በሃይማኖት ተቋማት ባለቤትነት ወይም ሚኒስቴሩ በሚያወጣው መመሪያ በሌሎች አካላት ተመሥርተውና ለትምህርት ቤትነት የሚያበቁ መስፈርትን በመሟላት የተመዘገቡ መሆን አለባቸው፡፡

2/ መንግሥታዊ ያልሆነ አጠቃላይ የትምህርት ተቋም የራሱ የሆነ የገንዘብ ምንጭና ነጻ አስተዳደር ያለው፣ ገቢውንም ከተማሪዎች ክፍያ፣ ከስጦታ፣ ወይም ከኢንቨስትመንት ትርፍ የሚያገኝና ይህን ነጻነቱን በአግባቡ ለመጠቀም የሚያስችል ድርጅታዊ አወቃቀር ሊኖረው ይገባል፡፡

3/ መንግሥታዊ ያልሆኑ የአጠቃላይ ትምህርት ተቋማት ተማሪዎች የትምህርት ክፍያ ግዴታን እስከተወጡና ወደትምህርት ቤቱ ለመግባት የሚያስፈልገውን አካዳሚያዊ መስፈርት እስካሟሉ ድረስ በተማሪዎች መሀል ማናቸውንም ልዩነትና መድሏዊ አሠራር ከመፈጸም መታቀብ አለባቸው፡፡

4/ መንግሥታዊ ያልሆኑ የአጠቃላይ ትምህርት ተቋማት ሊያስከፍሉ የሚገባቸውን የትምህርት ቤትና ሌሎች የአገልግሎት ክፍያዎችን ጣሪያ በተመለከተ ሚኒስቴሩ መመሪያ ሊያወጣ ይችላል፡፡ ይህ መመሪያ ኢኮኖሚያዊና ሌሎች ታሳቢ ምክንያቶችን ከግምት በማስገባት በየሦስት ዓመቱ ይሰተካከላል፡፡

5/ መንግሥታዊ ያልሆኑ የትምህርት ተቋማት ይህን አዋጅ፣ በዚህ አዋጅ መሠረት የሚወጡ ደንቦችንና መመሪያዎችን ወይም ሌሎች ሕጎችን መተላለፋቸው ሲረጋገጥ የሚኒስትሮች ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ መሠረት አግባብ ያለው አካል እስከፍቃድ መሰረዝ የሚደርስ እርምጃ ሊወሰድባቸው ይችላል፡፡

76.<u>የግል ትምህርት ቤት ማቋቋም ስለሚከለከልበት ሁኔታ</u>

1/ የሚከተሉት ግለሰቦች ወይም የንግድ ማኅበራት የግል ትምህርት ቤት ማቋቋም አይችሉም፡፡

Made with Xodo PDF Reader and Editor

(ሀ) በፍርድ የመክሰር ውሳኔ የተሰጠበት ወይም ዕዳ መክፈል ባለመቻሉ የተነሳ ከባለገንዘቦቹ ጋር ለመደራደር ያመለከተ ሰው፣

(ለ) ትምህርት ቤቱን ለማቋቋም ፍቃድ የሚጠይቀው አመልካች ትምህርት ቤቱን ለማቋቋም ድርሻ ያለው የንግድ ድርጅት ወሳኝ ከሆኑ አባላት አንዱ በወሲባዊ ጥቃት ወይም በሌሎች በሕፃናት ላይ በሚፈጸሙ ወንጀሎች ጥፋተኛ መሆኑ በፍርድ ቤት ተረጋግጦ የተወሰነበት፤

(ሐ) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 የተመለከተው ድንጋጌ ወንጀሉን ፈጽሞ ጥፋተኛ ከተባለ በኋላ አግባብ ባላቸው የወንጀል ሕግ ድንጋጌዎች መሠረት የተሰየመ ሰውን አይመለከትም።

77. <u>የግል ትምህርት ቤት ለማቋቋም መሟላት ያለባቸው ተጨማሪ መስፈርቶች</u>

1/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 21 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ አጠቃላይ ትምህርት የሚሰጥ የግል ትምህርት ቤት የሚከተሉትን ተጨማሪ መስፈርቶች ማሟላት አለበት፤

(ሀ) በአግባቡ የተመዘገቡና ፈቃድ ያላቸው መምህራን፣

(ለ) በሚኒስቴሩ ወይም አግባብ ባላቸው የክልል አካላት የጸደቁ ሥርዓተ ትምህርቶችን ሥራ ላይ ለማዋል የሚሰጥ ማረጋገጫ፣

(ሐ) የአለምአቀፍ ትምህርት ቤቶች የሚጠቀሙበት ስርአተ ትምህርቱ ከተቀዳበት አገር የጸደቀና ስራ ላይ ያለ መሆኑን ማረጋገጫ ማቅረብ፣

(መ) ተገቢውን የአካባቢ ደህንነት፣ የጤናና የሕንፃ ደረጃ የጠበቀ የትምህርት ቤት ቅጥር ግቢ፣

(ሠ) ሚኒስቴሩ ያወጣውን ስታንዳርድ የጠበቁ የመማር፣ ማስተማር መሣሪያዎች፤

(ረ) የተማሪዎች የተሟላ ሪኮርድ፣

(ሰ) ለትምህርት ቤቱ አገልግሎት የሚውለው ሕንፃ የኪራይ ከሆነ ቢያንስ ለሁለት ዓመት ለዚሁ አገልግሎት ለማዋል የሚያስችል አግባብ ባለው አካል የተረጋገጠ የኪራይ ውል፤

(ሸ) የትምህርት ቤቱን መምህራንና ሌሎች ሠራተኞች ቢያንስ የስድስት ወር ደመወዝ ክፍያ ለመሸፈን የሚችልና በዝግ የባንክ ሂሳብ የተቀመጠና በባንኩ የተረጋገጠ ሒሳብ፤

Made with Xodo PDF Reader and Editor

2/ አንድ የግል ትምህርት ቤት የገቢ ምንጮቹንና የወጪ ዝርዝሩን የሚያመለክት የትምህርት ዘመኑን በጀት አዘጋጅቶ ለሚመለከተው አካል ማቅረብ አለበት፡፡

78. <u>የግል ትምህርት ቤቶች አስተዳደር</u>

1/ ያልተማከለ አስተዳደርን የሚመለከቱት የዚህ አዋጅ ድንጋጌዎች እንደነገሩ ሁኔታ በግልና በሌሎችም መንግሥታዊ ባልሆኑ ትምህርት ቤቶች አስተዳደር ላይም ተፈጻሚዎች ይሆናሉ፡፡

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተገለጸው አጠቃላይ ሃሳብ እንደተጠበቀ ሆኖ የግልና ሌሎች መንግሥታዊ ያልሆኑ የትምህርት ተቋማት የሚከተሉትን በአባልነት የያዘ የትምህርት ቤት ኮሚቴ ይኖራቸዋል፡፡

(ሀ) የትምህርት ቤቱ ሠራተኞች ያልሆኑ ወላጆች ተወካዮች፣

(ለ) የትምህርት ቤቱ መምህራን ተወካዮች፣

(ሐ) በሁለተኛ ደረጃ ትምህርት ቤቶች ሲሆን የተማሪዎች ተወካዮች፣

(መ) በትምህርት ቤቱ አጎራባች አካባቢዎች ያሉ የሀገር ሽማግሌዎች ተወካዮች፣

(ሠ) አግባብ ባለው አካል በሚወሰነው መሠረት የሚወከሉ ሌሎች አባላት፣

3/ የትምህርት ቤቱ ርዕሰ መምህር የኮሚቴው ጸሐፊ ሆኖ ያገለግላል፡፡

4/ የትምህርት ቤቱ ኮሚቴ በትምህርት ቤቱ ዙሪያ ያሉ ትኩረት የሚሹ ጉዳዮች፣ የተማሪዎችን ፍላጎት፣ የወላጆችን ስጋቶች፣ በትምህርት ቤቱ ተጠቃሚ የሚሆነው ማኅበረሰብ የሚጠብቃቸውን አገልግሎቶች እንዲሁም የትምህርት ቤቱን ስትራቴጂያዊ ዕቅድ እያጠና ይመረምራል፤ የዕቅድ አፈጻጸሞችንም ይገመግማል፡፡

5/ አንድ የግል ትምህርት ቤት የሚካሄደውና የሚተዳደረው መሥራቹ አካል በተቋቋመበት የመተዳደሪያ ደንብ መሠረት ነው፡፡ የመተዳደሪያ ደንቡም ይህን አዋጅና ሌሎች አግባብነት ያላቸውን ሕጎችንና ደንቦችን በጠበቀ መልኩ መዘጋጀት አለበት፡፡

6/ የግል ትምህርት ቤቶች ማኅበር የትምህርት ዘርፉን በአዎንታዊ መልኩ በሚደግፉበት አግባብ እንዲደራጁ መንግሥት ያበረታታል፡፡

Made with Xodo PDF Reader and Editor

7/ የግል ትምህርት ቤቶች ወላጅ እና ተማሪዎች ኮሚቴዎች የአጠቃላይ ትምህርት ወላጅ ኮሚቴዎች ምክር ቤት አባላት ሆነው እንዲሠሩ የሚያስችል መመሪያ በሚኒስቴሩ ይወጣል።

79. <u>በሌሎች መንግሥታዊ ባልሆኑ አጠቃላይ የትምህርት ተቋማት ላይ ተፈጻሚ ስለሚሆኑ ደንቦች</u>

1/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 81 ስለግል ትምህርት ቤቶች የተገለጹት ድንጋጌዎች እንደአግባብነታቸው አጠቃላይ ትምህርት በሚሰጡ በሌሎች መንግሥታዊ ባልሆኑ የትምህርት ተቋማት ላይም ተፈጻሚዎች ይሆናሉ።

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተመለከተው ድንጋጌ የሚከተሉትን መንግሥታዊ ያልሆኑ ትምህርት ቤቶችን ያካትታል።

(ሀ) የሲቪል ማኅበራት ትምህርት ቤቶች፤

(ለ) ኢትዮጵያ ውስጥ በሚቋቋሙ የውጭ ሀገር ማኅበረሰብ ትምህርት ቤቶች፤

(ሐ) በውጭ ሀገራት በሚቋቋሙ የኢትዮጵያ ማኅበረሰብ ትምህርት ቤቶች፤

(መ) አትዮጵያ ውስጥ በሚቋቋሙ ዓለም አቀፍ ትምህርት ቤቶች፤

(ሠ) በሃይማኖት ተቋማት ባለቤትነት በሚካሄዱ ትምህርት ቤቶች፤

80. <u>የፈቃድና እውቅና አሠጣጥ</u>

1/ የክልል ትምህርት ቢሮዎች ሚኒስቴሩ የሚያወጣውን መመሪያ መሠረት በማድረግ የግል ትምህርት ቤቶችን፣ የሲቪል ማኅበራት ትምህርት ቤቶችንና በሃይማኖት ተቋማት ባለቤትነት የሚካሄዱ ትምህርት ቤቶችን የመመዝገብ፣ ፈቃድና ዕውቅናም የመሰጠት ሥልጣን አላቸው።

2/ መንግሥታዊ ያልሆኑ የአጠቃላይ ትምህርት ተቋማት ፈቃዳቸውን በየሁለት ዓመቱ አግባብ ባለው አካል የማሳደስ ግዴታ አለባቸው።

3/ አዲስ የተቋቋመ የአጠቃላይ ትምህርት ተቋም የዕውቅና ጥያቄ ማመልከቻውን አግባብ ላለው አካል ካስገባ በኋላ በማመልከቻው የተዘረዘሩት ፍሬ ነገሮች ተቋሙ ከመመዘኛ መስፈርቱ ውስጥ ሰማንያ አምስት በመቶ (85%) ወይም ከዚያ በላይ ያሟላ መሆኑ ከተረጋገጠ ለአንድ ዓመት የሚያገለግል የቅድመ ዕውቅና ፈቃድ ይሰጠዋል።

4/ ትምህርት ቤቱ የቅድመ ዕውቅና ፈቃድ በተሰጠው በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ የመመዘኛ መስፈርቱን ሙሉ በሙሉ ሲያሟላ ሙሉ የዕውቅና ፈቃድ ያገኛል።

Made with Xodo PDF Reader and Editor

5/ በዚህ አንቀጽ መሠረት የዕውቅና ፈቃድ ያላገኘ ተቋም አጠቃላይ ትምህርት የመስጠት ሥራ መሥራት አይችልም።

81. <u>የማመልከቻ አቀራረብ ሥርዓት</u>

1/ አጠቃላይ የትምህርት ተቋም ለማቋቋም ፍላጎት ያለው የተፈጥሮ ሰውም ሆነ በህግ ስልጣን የተሰጠው አካል የተወሰነውን የአገልግሎት ክፍያ በመፈጸም ማመልከቻውን አግባብ ላለው አካል ማቅረብ ይችላል።

2/ የግል ትምህርት ቤቶችን፣ የሲቪል ማኅበራት ትምህርት ቤቶችንና በሃይማኖት ተቋማት ባለቤትነት የሚቋቋሙ ትምህርት ቤቶችን በተመለከተ የዕውቅና ፈቃድ ለመጠየቅ ማመልከቻ የሚቀርበው ለወረዳ/ከተማ አስተዳደር ትምህርት ጽ/ቤት ሲሆን፤ አስፈላጊ መስፈርቶች መሟላቱ ማረጋገጥና ፍቃድ መስጠት የክልል ትምህርት ቢሮ ኃላፊነት ይሆናል።

3/ ቢሮው የተጠየቀውን ፈቃድ የመስጠት ወይም የመመዘኛ መስፈርቶች ያልተሟሉ መሆናቸው ሲረጋገጥ የተጠየቀውን ፈቃድ የመከልከል ሥልጣን አለው።

4/ ጥያቄው የቀረበለት አካልም ማመልከቻውን ከመዘገበ በኋላ በሕግ የተቀመጡት መስፈርቶች መሟላታቸውንና ተፈላጊ ዝርዝር ሰነዶች ተያይዘው መቅረባቸውን በማረጋገጥ የተጠየቀውን የቅድመ ዕውቅና ወይም የዕውቅና ማረጋገጫ ፈቃድ ጥያቄው በቀረበለት በሰላሳ ቀናት ውስጥ ተገቢው ምላሽ መሰጠት አለበት።

5/ በሚሰጠው ውሳኔ ቅር የተሰኘ ሰው ጉዳዩ እንደገና እንዲታይለት በመጠየቅ ውሳኔው በደረሰው በአሥራ አምስት ቀናት ውስጥ በመስሪያ ቤቱ ውስጥ ለሚቋቋም ቅሬታ ሰሚ አካል አቤቱታ የማቅረብ መብት አለው።

6/ በሁለተኛው ውሳኔ ቅር የተሰኘ አካል ውሳኔውን በመቃወም እንደነገሩ ሁኔታ በህግ ጉዳዮች ላይ ብቻ ለፌዴራል ከፍተኛ ፍርድ ቤት ወይም ለክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት በአንድ ወር ጊዜ ውስጥ ይግባኝ ሊያቀርብ ይችላል። ፍርድ ቤቱ በጉዳዩ ላይ የሚሰጠው ውሳኔ የመጨረሻ ይሆናል።

82. <u>በማመልከቻው ሰለሚገለጹ ፍሬ ነገሮች</u>

አጠቃላይ የትምህርት ተቋም ለማቋቋም ፈቃድ ለመጠየቅ የሚቀርብ ማመልከቻ የሚከተሉትን ዝርዝር ፍሬ ነገሮች መግለጽ አለበት፣

1/ የተቋሙን ስምና አድራሻ

Made with Xodo PDF Reader and Editor

2/ የተቋሙን የአስተዳደርና የሥራ አመራር መዋቅር፣ የሥራ አመራር አባላትና የተቋሙን መሥራቾች ስም ዝርዝር ፣ የትምህርት ደረጃና የሥራ ልምድ፣

3/ የትምህርት ተቋሙ ዓላማና ግብ፣ የትምህርት አሠጣጥ መርሐ ግብርና የሚሰጡት ትምህርት ዓይነቶች፣

4/ የመምህራንና የሌሎች ሠራተኞች ቁጥር፣ የትምህርት ደረጃና ብቃት፣

5/ ያሉት የማስተማሪያ ክፍሎች፣ የትምህርት መሣሪያዎችና የትምህርት ድጋፍ ቁሳቁስ፣ እንዲሁም የገንዘብ አቅም መግለጫ፣

6/ ሚኒስቴሩ ወይም የክልል ትምህርት ቢሮዎች የሚያስቀምጧቸው ሌሎች መስፈርቶች፣

83. <u>የማኅበረሰብ ትምህርት ቤቶችንና ዓለም አቀፍ ትምህርት ቤቶችን የሚመለከቱ ልዩ ድንጋጌዎች</u>

1/ በዚህ ምዕራፍ መንግሥታዊ ስላልሆኑ ትምህርት ቤቶች የተመለከቱት ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆኖ የሚከተሉት ደንቦች እንደአግባብነታቸው በዚህ አንቀጽ ለተመለከቱት አጠቃላይ የትምህርት ተቋማት ተፈጻሚ ይሆናሉ፡፡

2/ ኢትዮጵያ ውስጥ የሚቋቋሙ የውጭ ሀገር ማኅበረሰብ ትምህርት ቤቶች፣ በውጭ ሀገራት የሚቋቋሙ የኢትዮጵያ ማኅበረሰብ ትምህርት ቤቶች እና አትዮጵያ ውስጥ የሚቋቋሙ ዓለም አቀፍ ትምህርት ቤቶች በሚኒስቴሩ ተመዝግበው ፈቃድና ዕውቅና ያገኛሉ፡፡

3/ በውጭ ሀገር ማኅበረሰብ የሚቋቋሙ ትምህርት ቤቶች ከሚያስፈልጋቸው በጀት በሀገራቸው መንግሥት 30% (ሰላሳ በመቶ) የሚደገፉ፤ ቀሪውን 70% (ሰባ በመቶ) ራሳቸው መሸፈን የሚችሉ መሆናቸውን የሚያሳይ ማረጋገጫ ማምጣት አለባቸው፡፡ ይህ ማረጋገጫ በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዴሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ የውጭ ጉዳይ ሚኒስቴርና አግባብ ባለው የሰነዶች ማረጋገጫ ባለሥልጣን የተረጋገጠ መሆን አለበት፡፡

4/ ኢትዮጵያ ውስጥ በሚቋቋሙ የውጭ ሀገር ማኅበረሰብ ትምህርት ቤቶች እና ዓለም አቀፍ ትምህርት ቤቶች የሚያስተምሩ መምህራን ከሚመለከተው ሀገር የሥራ ፈቃድ ማምጣት አለባቸው፡፡

5/ ሥርዓተ ትምህርትን፣ የመምህራን የሙያ ደረጃን እንዲሁም የተማሪዎችን ምዘናን በተመለከተ የዚህ አዋጅ ድንጋጌዎች በውጭ ሀገሮች በተቋቋሙ የኢትየጵያ ማኅበረሰብ ትምህርት ቤቶች ላይም ተፈጻሚዎች ይሆናሉ፡፡

Made with Xodo PDF Reader and Editor

6/ ኢትዮጵያ ውስጥ በሚቋቋሙ የውጭ ሀገር ማኅበረሰብ ትምህርት ቤቶች እና ዓለም አቀፍ ትምህርት ቤቶች ተግባራዊ እየሆነ ያለው ሥርዓተ ትምህርት ከኢትዮጵያ ሥርዓተ ትምህርት የተለየ ከሆነ አመልካቹ ሥርዓተ ትምህርቱ ከጸደቀበት ሀገር ይህንኑ የሚመለከት ማረጋገጫ ማቅረብና የቀረበውንም ማረጋገጫ በኢትዮጵያ የውጭ ጉዳይ ሚኒስቴርና አግባብ ባለው የሰነድ አረጋጋጭ አካል እንዲመዘገብ ማድረግ አለበት፡፡

7/ ሚኒስቴሩ የተጠየቀውን ፈቃድ የመስጠት ወይም የመመዘኛ መስፈርቶቹ ያልተሟሉ መሆናቸው ሲረጋገጥ የተጠየቀውን ፈቃድ የመከልከል ሥልጣን አለው፡፡

8/ ስለፈቃድ አጠያየቅና ስለዕውቅና አሰጣጥ በዚህ ምዕራፍ አንቀጽ 81 ንኡስ አንቀጽ 4 እስከ 6፤ እንዲሁም አንቀጽ 86 የተመለከቱት ድንጋጌዎች በዚህ አንቀጽ ለተመለከቱት አጠቃላይ የትምህርት ተቋማትም እንደ አግባብነታቸው ተፈጻሚ ይሆናሉ፡፡

84. <u>አቻ ግመታ</u>

1/ በውጭ ሀገር አጠቃላይ ትምህርት ተቋማት የሚሰጡ የትምህርት ማስረጃዎች አቻ ግመታ በሚኒስቴሩ ይካሄዳል፡፡

2/ አቻ ግመታን የሚመለከቱ መሠረታዊ መመዘኛዎች ዓለም አቀፍ ደረጃዎችን በጠበቀ መልኩ በሚኒስቴሩ ይወሰናሉ፡፡

<u>ክፍል አሥራ አራት</u>

<u>የትምህርት ፋይናንስ</u>

85. <u>የመንግሥት ሕገ-መንግሥታዊ ግዴታ</u>

1/ በዚህ አንቀጽ የተገለጹት ድንጋጌዎች ቢኖሩም መንግሥታዊ የሆኑ የአጠቃላይ ትምህርት ተቋማት የራሳቸውን ገቢ በማመንጨት፣ ስጦታ ውርስና የውጭ እርዳታዎችን በማሰባሰብ፣ መንግሥት የሚመድብላቸውን በጀት የማጠናከር ሥራ መሥራት ይችላሉ፡፡

2/ ለትርፍ ተብለው ባልተቋቋሙ የሲቪል ማኅበራት የትምህርት ተቋማት መንግሥት የፋይናንስ ድጋፍ ሊያደርግ ይችላል፡፡ ዝርዝር አፈጻጸሙ ሚኒስቴሩ በሚያወጣው መመሪያ ሊወሰን ይችላል፡፡

86. <u>የመንግሥት የትምህርት ወጪ የሚሸፈንባቸው ምንጮች</u>

Made with Xodo PDF Reader and Editor

Daniel Fikadu Law Office

1/ ከሌሎች ምንጮች በተጨማሪ የሚከተሉት ምንጮች የትምህርት ወጪዎችን ለመሸፈን ተግባራዊ ይደረጋሉ፤

(ሀ) በመንግስት ከሚመደብ በጀት

(ለ) በሀገር ውስጥ ወይም በዓለም አቀፍ ተቋማት ለአጠቃላይ ትምህርት የሚደረግ የፋይናንስ ድጋፍ፣

(ሐ) የፌዴራል ወይም የክልል መንግሥታት ከአገር ውስጥ ወይም ከውጭ ምንጮች የሚያገኙት ብድር፣

(መ) ሚኒስቴሩ ወይም የክልል ትምህርት ቢሮዎች ከሚያበረክቷቸው አገልግሎቶች የሚሰበሰቧቸው ክፍያዎች፣

(ሠ) የአጠቃላይ ትምህርት ተቋማት የራሳቸውን ገቢ በማመንጨት፣ ስጦታ ውርስና የውጭ እርዳታዎችን በማሰባሰብ፣ መንግሥት የሚመድብላቸውን በጀት የማጠናከር ሥራ መሥራት ይችላሉ።

2/ ሚኒስቴሩ ወይም የክልል ትምህርት ቢሮዎች ለትምህርት የሚሆን የገቢ ማሰባሰቢያ ሥራዎች የመሥራትና የተሰበሰበውንም ገንዘብ አስቀድሞ በተዘጋጀ ቀመር መሠረት በሚዛናዊነት ማከፋፈል ይችላሉ።

3/ በማኅበረሰብ ተነሳሽነት የሚደረጉ የትምህርት ድጋፍ ማሰባሰብ ሥራዎች የሚካሄዱት የገንዘብ ድጋፉን እንዲያደርጉ በሚጠየቁት ግለሰቦችና ድርጅቶች ፈቃድና አቅም ላይ በመመሠረት ብቻ ነው።

87. **<u>ሀገር አቀፍ የትምህርት ፈንድ</u>**

1/ መንግሥት ለሁሉም የኅብረተሰብ ክፍሎች ትምህርትን በብቃትና በጥራት ለማዳረስ ያለበትን ግዴታ በሚገባ እንዲወጣ ያስችለው ዘንድ ሀገር አቀፍ የትምህርት ፈንድ በዚህ አዋጅ ተቋቁሟል።

2/ የፈንዱን ምንጮች የአገልግሎት ክፍያንና አስተዳደር የሚመለከት ዝርዝር ደንብ በሚኒስትሮች ምክር ቤት እንዲወጣ ይደረጋል።

<u>ክፍል አሥራ አምስት</u>

<u>የተማሪዎች መብቶችና ግዴታዎች</u>

88. **<u>የተማሪ መብቶች</u>**

1/ ማንኛውም ዕድሜው ለትምህርት የደረሰ ተማሪ በመንግሥት ትምህርት ቤት ገብቶ እስከ 12ኛ ክፍል ክፍያ ሳይጠየቅ የመማር መብት አለው።

Made with Xodo PDF Reader and Editor

2/ ማንኛውም ተማሪ ትምህርቱን በአግባቡ ለመከታተል ይቻለው ዘንድ አስፈላጊ የትምህርት ሁኔታዎች እንዲመቻቹለት፣ አካላዊና አእምሯዊ ጤንነቱ እንዲጠበቅለት ሌሎችም መልካም የትምህርት ሁኔታዎች እንዲሟሉለት ይደረጋል።

3/ ማንኛውም ተማሪ ከአካላዊ ቅጣት፣ ከሌሎችም በሰብዕናው ዕድገት ላይ ከሚፈጸሙ ጎጂ ድርጊቶች፣ ከኃይል ጥቃትና ከመገለል ጥበቃ ይደረግለታል።

4/ ተማሪ መምህሩን የመጠየቅ፣ ሀሳቡን በነጻነት የመግለጽና በተጓዳኝ ትምህርቶች የመሳተፍ መብቱ የተጠበቀ ነው። ይህ ሀሳብን የመግለጽ መብት ከመምህሩ ወይም ከሌሎች ትምህርት ሰጪ አካላት ሀሳብ የተለየ ሀሳብ ማቅረብን ይጨምራል።

5/ ተማሪዎች በአካዳሚያዊም ሆነ አስተዳደራዊ ጉዳዮች በሚተላለፉባቸው ውሳኔዎች ላይ ያሉዋቸውን ቅሬታዎች የማቅረብና ለቅሬታዎቹም መልስ የማግኘት መብት አላቸው።

6/ ተማሪዎች በሚማሩበት ትምህርት ቤት የምክር አገልግሎት የማግኘት መብት አላቸው።

7/ ተማሪዎች በተጓዳኝ ትምህርት ክበባት የመሳተፍ መብት አላቸው።

8/ ተፈላጊው ውክልና ያላቸው የተማሪዎች ተጠሪዎች እንደአስፈላጊነቱ በትምህርት ቤት አስተዳደርና አመራር እንዲሳተፉ ይደረጋል።

89. **<u>የተማሪዎች ግዴታዎች</u>**

ተማሪዎች የሚከተሉት ግዴታዎች ይኖርባቸዋል።

1/ ዕድሜው ለትምህርት የደረሰ ማንኛውም ሕጻን በመንግሥት ትምህርት ቤቶች የቅድመ አንደኛ ደረጃ፤ የአንደኛ ደረጃና የመካከለኛ ደረጃ ትምህርቱን የመከታተል፤

2/ የትምህርት ቤት የሥነ ምግባር ደንቦችን፣ ሕጎችንና መመሪያዎችን ማክበር፣

3/ ትምህርት ቤቱ የሚያወጣውን የጊዜ ሰሌዳ በመከተል ክፍል ገብቶ ትምህርቱን የመከታተል፤

4/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 ወይም 3 የተገለጸው አጠቃላይ ሃሳብ እንደተጠበቀ ሆኖ ማንኛውም ተማሪ የሚከተሉት ግዴታዎች አሉበት።

(ሀ) የመታወቂያ ወረቀቱን የመያዝና አግባብ ባላቸው አካላት ሲጠየቅ ማሳየት፣

Made with Xodo PDF Reader and Editor

(ለ) በትምህርት ሰዓት የትምህርት ቤት የደንብ ልብሱንና ባጁን/መለያውን ማድረግ፣

(ሐ) በትምህርት ቤቱ የሰንደቅ ዓላማ ማውጣትና ማውረድ ሥነ ሥርዓት ላይ መገኘት፣

(መ) በፈተና ጊዜ ከሚደረጉ ኩረጃዎችና ሌሎች ዓይነት ያልተገቡ ድርጊቶች መታቀብ፣

(ሠ) በትምህርት ቤት ውስጥና አካባቢ ሲጋራ፣ የአልኮል መጠጦች፣ ጫት ወይም ማንኛውንም አደንዛዥ ዕፅ ይዞ አለመገኘት፣ አለመጠቀም፣ አለመሸጥና አለመግዛት፤

(ረ) ከአካላዊ ድብደባ፣ ከስድብ፣ ከማስፈራራት፣ ከማስገደድ፣ ከዛቻና ከትንኮሳ ድርጊቶች መታቀብ፣ ይህም በተማሪዎች በመምህራንና በሌሎች የትምህርት ቤቱ ባልደረቦች ላይ የሚፈጸሙ መድፈርና ሌሎች ዓይነት ጾታዊ ጥቃቶች የመፈጸም ድርጊቶችን ይጨምራል፡፡

(ሰ) የማስተማር ሥራውን ወይም ሌሎች የትምህርት ቤቱን እንቅስቃሴ ከሚያውኩ ድርጊቶች መታቀብ፣

(ሸ) ስርቆት ወይም ሌላ የማይገባ ድርጊት አለመፈጸም፣ በትምህርት ቤቱ ንብረት ላይ ጉዳት አለማድረስ እንዲሁም የትምህርት ቤቱን፣ የተማሪዎችን የመምህራንና የሌሎችንም ንብረቶች ያለፈቃድና ያለአግባብ ከአንድ ሥፍራ ወደ ሌላው ሥፍራ አለማንቀሳቀስ፣

(ቀ) መምህራንና ሌሎች የትምህርት ባለሙያዎችን እንዲሁም የትምህርት ቤት ሠራተኞችን ማክበር፣

(በ) ተማሪዎች የትምህርት ሥርዓቱ ዋነኛ ተጠቃሚዎች እንደመሆናቸው መጠን ዕድሜያቸውና የአስተሳሰብ ብስለታቸው በፈቀደው መጠን በትምህርት ቤት አስተዳደራዊና ሌሎች አጠቃላይ ጉዳዮች ላይ መሳተፍ አለባቸው፡፡

90. <u>አስተዳደራዊ እርምጃዎችና ቅጣቶች</u>

1/ ሁሉም የአጠቃላይ ትምህርት ተቋማት ከዚህ አዋጅ ጋር በተጣጣመ አካኋን የሚቀረጹና ለሁሉም የየተቋማቱ ማኅበረሰብ አባላት በቅድሚያ ሊገለጹ የሚገቡ የሥነ ሥርዓት ደንቦችና መመሪያዎች ሊኖሯቸው ይገባል፡፡

Made with Xodo PDF Reader and Editor

2/ የወንጀል ኃላፊነትን የሚመለከቱ ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው በዚህ አዋጅ አንቀጽ 89 የተመለከቱትን ግዴታዎች ያላከበረ ተማሪ ትምህርት ቤቱ ባወጣው የሥነ ሥርዓት ደንብ መሠረት ተገቢው እርምጃ ይወሰድበታል።

3/ አንድ ተማሪ ከትምህርት ቤት እንዲወገድ የሚደረገው የተማሪዎችን፣ የመምህራንንና የሌሎች የትምህርት ቤቱን አባላት አካላዊና ሥነልቦናዊ ስሜት የሚጎዳ ከባድ የዲስፕሊን ጥፋት መፈጸሙ ሲረጋገጥ ነው። ይሁንና ደንቡ በቅድመ አንደኛ ደረጃ ትምህርት ተማሪ ላይ ተፈጻሚ አይሆንም።

4/ በሥነ ሥርዓት ጥሰት ከትምህርት ቤት የተወገደ ተማሪ ወደ መልካም ጠባይ የተመለሰ መሆኑ ተማሪው ከሚኖርበት የአካባቢ አስተዳደር ማረጋገጫ ሲያቀርብ ወደትምህርት ቤቱ ተመልሶ ትምህርቱን እንዲቀጥል ዕድል ይሰጠዋል።

5/ በሀገር አቀፍ ወይም በክልል አቀፍ ፈተናዎች የመኮረጅ ወይም የማስኮረጅ ወይም ሌላ አግባብ ያልሆነ ድርጊት ሲፈጽም የተገኘ ተማሪ አግባብ ባላቸው አካላት በወጡ ደንቦች መሠረት ተገቢው እርምጃ ይወሰድበታል። ይህ ድንጋጌ ባስኮረጀ፤ ኩረጃ እንዲፈጸም ባስተባባረ ወይም ሁኔታዎችን ባመቻቸ መምህር፣ የትምህርት ቤት ሠራተኛ ወይም በሌላ በማናቸውም ሰው ላይ ተፈጻሚ ይሆናል።

91. <u>ሌሎች የትምህርት ባለድርሻ አካላት</u>

1/ የመምህራን ማኅበራት ለአጠቃላይ ትምህርት ሥራው ሂደት አስፈላጊውን ድጋፍ የማድረግና በተለይም የመምህራን ልማትን በተመለከተ በሚቀረጹ መርሐ ግብሮች የመሳተፍ ኃላፊነት አለባቸው።

2/ ከትምህርት ሥርዓቱ ውጭ ያሉ የመንግሥት አካላት፣ የከፍተኛ ትምህርት ተቋማት፣ የጥናትና ምርምር ማዕከላት፣ መንግሥታዊ ያልሆኑ ድርጅቶችና የሙያ ማህበራት ሚኒስቴሩ በሚያወጣው መመሪያ መሠረት ሥርዓተ ትምህርቱን ለማሻሻል በሚካሄድ የጥናትና ምርምር ሥራዎች፣ በትምህርት መሣሪያዎችና በሌሎች ደጋፊ ቁሳቁስ ምርት ሥራዎች፣ በሀገር አቀፍ ደረጃ የጸደቁ ፖሊሲዎችንና መርሐ ግብሮችን መሠረት በማድረግ ለትምህርት የሚያስፈልጉ የገንዘብ ምንጮችን በማፈላለግ የነቃ ተሳትፎ እንዲያደርጉ ያበረታታል።

<u>ክፍል አሥራ ስድስት</u>

<u>ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች</u>

Made with Xodo PDF Reader and Editor

92. **<u>የመተባበር ግዴታ</u>**

ማንኛውም ሰው ለዚህ አዋጅ አፈጻጸም የመተባበር ግዴታ አለበት፡፡

93. **<u>የቅጣት ድንጋጌዎች</u>**

የዚህን አዋጅ ድንጋጌዎች የጣሰ ሰው በዚህ አዋጅና በአዋጁ መሠረት የሚወሰዱበት አስተዳደራዊ እርምጃዎች እንደተጠበቁ ሆኖ በወንጀል ሕግ መሠረት ይቀጣል፡፡

94. **<u>ደንብና መመሪያ የማውጣት ሥልጣን</u>**

1/ የሚኒስትሮች ምክር ቤት ይህን አዋጅ ለማስፈጸም የሚያስችል ደንብ ያወጣል፡፡

2/ ሚኒስቴሩ ይህን አዋጅና በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 መሠረት የሚወጣውን ደንብ ለማስፈጸም መመሪያ ያወጣል፡፡

3/ ከዚህ አዋጅ ድንጋጌዎች ጋር የማይጣጣሙ እስካልሆኑ ድረስ ክልሎች አጠቃላይ ትምህርትን የተመለከቱ የማሟያ ህጎችን ማውጣት ይችላሉ፡፡

95. **<u>ከዚህ አዋጅ ጋር ስለማይስማሙ ሕጎች</u>**

ማናቸውም ሕግ፣ ደንብ፣ መመሪያ ወይም ልማዳዊ አሠራር ከዚህ አዋጅ ጋር የተጣጣመ ካልሆነ ይህ አዋጅ በሚገዛቸው ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚ አይሆንም፡፡

96. **<u>የመሸጋገሪያ ድንጋጌ</u>**

አጠቃላይ ትምህርትን አስመልክቶ ከዚህ ቀደም ሲሰራባቸው የነበሩ ደንቦች በዚህ አዋጅ መሰረት በሚወጡ ደንቦች እስከሚተኩ ድረስ ተፈጻሚነታቸው ይቀጥላል፡፡

97. **<u>አዋጁ ስለሚጸናበት ጊዜ</u>**

ይህ አዋጅ በፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ ከታተመበት ቀን ጀምሮ የጸና ይሆናል፡፡